VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

B A K A L Á Ř S K Á P R Á C E

2010 **Miroslava Houžvičková**

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

Obor: Cestovní ruch a regionální rozvoj

Milevský klášter a jeho význam pro cestovní ruch Milevska

(bakalářská práce)

Autor: Miroslava Houžvičková
Vedoucí práce: PhDr. Jarmila Netková

Prohlášení:
Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a vyznačila všechny citace z pramenů.

V Praze dne …… ……

Miroslava Houžvičková

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí bakalářské práce PhDr. Jarmile Netkové za odborné vedení, cenné rady a připomínky. Dále děkuji řádu premonstrátů v čele se superiorem P. ThLic. Norbertem Františkem Vehovským O.Praem., pracovnici muzea paní Heleně Pohořálkové a v neposlední řadě manažerce odboru regionálního rozvoje paní Jaroslavě Procházkové za ochotu ke spolupráci a poskytnutí potřebných informací pro zpracování daného tématu.

OBSAH

ÚVOD ... 1
1 CESTOVNÍ RUCH ČESKÉ REPUBLIKY ... 3
1.1 Obecné vymezení cestovního ruchu ... 3
1.2 Vybrané ukazatele cestovního ruchu v ČR ... 4
1.2.1 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v ČR ... 5
1.2.2 Kapacita hromadných ubytovacích zařízení v ČR ... 6
1.2.3 Příjezdový cestovní ruch ČR ... 6
1.2.4 Zahraniční hosté v HUZ v ČR podle krajů ... 7
2 CESTOVNÍ RUCH JIHOČESKÉHO KRAJE ... 9
2.1 Charakteristika Jihočeského kraje ... 9
2.2 Potenciál Jihočeského kraje pro cestovní ruch ... 9
2.2.1 Přírodní atraktivity ... 10
2.2.2 Kulturní a historické pamětihodnosti ... 11
2.3 Statistické údaje o cestovním ruchu Jihočeského kraje ... 12
2.3.1 Hosté v HUZ v Jihočeském kraji ... 12
2.3.2 Kapacity HUZ v Jihočeském kraji ... 13
2.3.3 Návštěvníci Jihočeského kraje podle národnosti ... 14
3 ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU MILEVSKA ... 15
3.1 Charakteristika Milevska ... 15
3.2 Dopravní dostupnost města ... 16
3.3 Informační služby ... 17
3.4 Ubytovací a stravovací služby ... 17
3.5 Turistické možnosti ... 19
3.6 Možnosti sportovního vyžití ... 20
3.7 Kultura a kulturní vybavenost ... 20
3.8 Kulturní památky ... 21
4 KLÁŠTER MILEVSKO A CESTOVNÍ RUCH ... 23
4.1 Obecné informace ... 23
4.2 Historie kláštera ... 23
4.3 Současnost kláštera a cestovní ruch ... 27
4.3.1 Současné využití areálu kláštera ... 27
4.3.2 Prohlídková trasa ... 30
4.3.3 Návštěvnost kláštera ... 31
4.3.4 Uskutečněné projekty města v souvislosti s klášterem ... 33
4.4 SWOT analýza ... 35
4.4.1 Silné stránky ... 35
4.4.2 Slabé stránky ... 36
4.4.3 Příležitosti ... 36
4.4.4 Hrozby ... 37
4.5 Návrhy premonstrátského řádu – Revitalizace Milevského kláštera ... 37
4.6 Zhodnocení a návrhy autorky práce ... 39
ZÁVĚR ... 42
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK ... 42
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ ... 44
SEZNAM PŘÍLOH ... 48

ÚVOD

Tématem této bakalářské práce je „Milevský klášter a jeho význam pro cestovní ruch Milevska“. Milevský klášter se řadí mezi hmotné nemovité kulturní dědictví České republiky. Jedná se o ojedinělou církevní památku na jihu Čech, která bohužel nevykazuje takovou návštěvnost, jakou by si zasloužila. Při vstupu do klášterního areálu, tedy na první nádvoří, se může díky celkové rekonstrukci tohoto nádvoří zdát, že klášter již nemá více co nabídnout a že v budoucnu nemůže dojít k jeho širšímu využití. Avšak při prohlídce celého komplexu se objevují další stavby druhého a třetího nádvoří, které zůstávají na první pohled skryté. Tyto prostory, ačkoli působí dojmem zchátralosti, představují velký potenciál jak z hlediska své historické hodnoty, neboť v průběhu let neprošly výraznou rekonstrukcí a jejich původní stavební sloh zůstal zachován, tak i z hlediska rozvoje cestovního ruchu Milevska i celého regionu. Tato práce usiluje o podporu rozvoje a zvýšení propagace této oblasti a snaží se vzbudit zájem o tuto pamětihodnost.

Cílem práce je zhodnotit význam kláštera pro cestovní ruch města, vylíčit jeho potenciál a poskytnout čtenářům co možná nejvíce informací o této památce. Záměrem práce je rovněž provést analýzu postavení kláštera v rámci města i celého regionu, navrhnout možná řešení k podpoře návštěvnosti, ale také upozornit na případné překážky jeho rozvoje.

Tato práce obsahuje teoretickou i analytickou část. Úvodní kapitola se věnuje obecnému vymezení cestovního ruchu, definicím pojmů, které jsou v práci použity, a zkoumá úroveň cestovního ruchu v České republice pomocí vybraných ukazatelů z této oblasti.

Další kapitola se zabývá postavením Jihočeského kraje na poli cestovního ruchu, nastiňuje jeho obrovský potenciál a poukazuje na stupeň rozvoje cestovního ruchu v tomto kraji s použitím vybraných ukazatelů.

Třetí kapitolu tvoří analýza cestovního ruchu města Milevska a je zde popsána nabídka cestovního ruchu v této destinaci včetně jejích předpokladů pro rozvoj a současně jejích

nedostatků. Statistické údaje v této části jsou převzaty zejména z oficiálních webových stránek města a ze strategického dokumentu rozvoje města.

Stěžejní částí této práce je její poslední kapitola a zaměřuje se na samotný klášterní areál. Poskytuje podrobné informace o historii, současném využití tohoto komplexu a je zde zohledněna jeho návštěvnost. Další podkapitola přibližuje poslední uskutečněný projekt města v souvislosti s klášterem na podporu cestovního ruchu. V neposlední řadě se zde objevují návrhy na obnovu dalších částí objektu a je vypracována SWOT analýza kláštera, která obsahuje zhodnocení jak silných, tak slabých stránek, příležitostí a hrozeb. Na jejím základě pak poskytuje svá hodnocení a návrhy autorka této práce.

Co se týče metod sběru informací, tak je zde použita metoda primární i sekundární. Na teoretickou část práce, kterou tvoří první dvě kapitoly, je aplikována metoda sekundární, což znamená, že se vychází z tištěné literatury, internetových zdrojů a koncepčních a strategických dokumentů. Statistická data zpracovaná v těchto částech jsou čerpána převážně z internetových stránek Českého statistického úřadu, České centrály cestovního ruchu Czech Tourism a také z oficiálních stránek Jihočeského kraje. V analytické části je při sběru informací použita jak metoda sekundární, tak i primární, kdy jsou využity údaje z interních materiálů děkanství kláštera a Milevského muzea. Další poznatky jsou získány formou konzultací se superiorem kláštera či na základě vlastního pozorování.

1 CESTOVNÍ RUCH ČESKÉ REPUBLIKY

1.1 OBECNÉ VYMEZENÍ CESTOVNÍHO RUCHU

Cestovní ruch je neustále se rozvíjejícím odvětvím, které je nedílnou součástí dnešní společnosti. Lidé cestují do různých destinací po celém světě ze všech možných důvodů. Někdo chce zažít dobrodružství, jiný touží po rekreaci a odpočinku, další má za cíl poznat nové prostředí, kulturu a seznámit se s novými lidmi. Obecně je hlavním motivem cestování záměrná změna prostředí, což umožňuje člověku uspokojit některé své potřeby, které není schopen uspokojit v místě svého trvalého bydliště.

Cestovní ruch se stává nezbytnou součástí spotřeby obyvatelstva a je významnou složkou národního hospodářství, neboť se podílí na vytváření HDP a má vliv na platební bilanci státu. Jedná se o průřezové odvětví, které ovlivňuje většinu dalších segmentů ekonomiky, a tak vytváří nejen nová pracovní místa, ale i stále nové podnikatelské příležitosti v mnoha oblastech lidské činnosti.[1] Patří do sektoru služeb, který má již v současnosti většinový podíl v ekonomikách vyspělých států. Cestovní ruch také podporuje rozvoj krajů, regionů a dalších samosprávných územních celků, neboť příjmy z cestovního ruchu představují významný zdroj obecních rozpočtů.[2]

Cestovní ruch je mnohostranný pojem, o jehož definování usilovala řada odborníků z různých zemí. Významným mezníkem ve vytvoření souhrnné definice cestovního ruchu byla Mezinárodní konference o statistice cestovního ruchu pořádaná Světovou organizací cestovního ruchu v roce 1991, kdy došlo k vytvoření jednotné definice.[3]

[1] INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch: (základy)*. 1. vydání. Praha : Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1252-5, str. 7 - 8

[2] Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007-2013, [online], [cit. březen 2010], str. 5 – 6, dostupné z: <http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=9436a891-44cd-426a-88b9-373e4ce4900a>

[3] INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch: (základy)*. 1. vydání. Praha : Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1252-5, str. 12

„Cestovní ruch je definován jako činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí (mimo místo bydliště) a to na dobu kratší než je stanovena, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.“ [4]

Dále jsou vyjma definice cestovního ruchu vymezeny i pojmy týkající se účastníků cestovního ruchu.

Návštěvník (visitor) je účastník cestovního ruchu, který se nachází v místě mimo své trvalé bydliště, ale pobývá zde pouze na přechodnou dobu, která u mezinárodního cestovního ruchu trvá maximálně jeden rok a u domácího cestovního roku šest měsíců. Návštěvník zde také neplánuje vykonávat výdělečnou činnost. Návštěvníci se dělí na výletníky a turisty.[5]

Turista (tourist) je osoba, která cestuje mimo místo svého trvalého bydliště a v navštíveném místě se zdrží alespoň jeden den a minimálně jednou zde přenocuje.

Výletník (excursionist, same day visitor) je jednodenní návštěvník, který v navštívené zemi stráví méně jak 24 hodin, tedy aniž by zde přenocoval.[6]

1.2 VYBRANÉ UKAZATELE CESTOVNÍHO RUCHU V ČR

Cestovní ruch je odvětví, které lze popsat celou řadou ukazatelů. V této kapitole jsou vybrány pouze některé, které nastiňují stav tohoto odvětví v České republice. Pracuje se zde s ukazatelem počtu hostů a počtu jejich přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v ČR v letech 2000-2009, dále s kapacitou hromadných ubytovacích zařízení v témže období v ČR, s ukazatelem příjezdového cestovního ruchu ČR v roce 2009 a

[4] INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch: (základy)*. 1. vydání. Praha : Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1252-5, str. 12
[5] tentýž zdroj, str. 13
[6] PETRŮ, Zdenka. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 2., upravené vydání. Praha : Idea Servis, 2007. ISBN 978-80-85970-55-5, str. 34

poslední je ukazatel zahraničních hostů v hromadných ubytovacích zařízeních podle krajů v roce 2009.

1.2.1 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v ČR

V níže uvedené tabulce č. 1 je zaznamenán počet hostů a dále také počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních od roku 2000 do roku 2009. V roce 2009 počet hostů činil 12 105 287, z toho 6 024 043 rezidentů a 6 081 244 zahraničních turistů. Počet nerezidentů byl tedy o 57 201 lidí vyšší. Lze si povšimnout, že se počet hostů postupně až na jednu výjimku, kterou je rok 2002, zvyšoval a to až do roku 2007, kdy dosáhl zatím rekordního počtu návštěvníků České republiky. Oproti roku 2008 se pak počet hostů v roce 2009 snížil o necelých 6 %, což představuje 730 599 osob. Co se týče celkového počtu přenocování, tak nejvyšší hodnotu vykazoval již rok 2000, ve kterém se počet přenocování rovnal číslu 44 199 616. Tento počet dosud nebyl překročen, spíše dochází k jeho postupnému snižování. V roce 2009 počet přenocování činil 36 934 558, což je oproti roku 2008 pokles rovněž o téměř 6 %, numericky vyjádřeno o 2 348 916.[7]

Tabulka 1: Hosté v HUZ v ČR v letech 2000 - 2009

Rok	Počet hostů	Počet přenocování
2000	10 863 772	44 199 616
2001	11 283 185	39 122 187
2002	10 415 255	37 109 835
2003	11 346 482	39 343 250
2004	12 219 689	40 780 708
2005	12 361 793	40 320 477
2006	12 724 926	41 447 797
2007	12 960 921	40 831 072
2008	12 835 886	39 283 474
2009	12 105 287	36 934 558

Zdroj: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr, vlastní úprava

[7] ČSÚ, Cestovní ruch – Časové řady, [online], [cit. březen 2010], dostupné z: *:* <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr>

1.2.2 Kapacita hromadných ubytovacích zařízení v ČR

Kapacita hromadných ubytovacích zařízení pro rok 2009 zatím není k dispozici, a proto jsou zde uvedeny údaje pouze do roku 2008. Z příslušné tabulky je patrné, že se počet zařízení pohyboval v rozpětí 7 400 až 8 000 zařízení, přičemž nejvyšší počet zařízení byl zaznamenán v roce 2003, kdy dosahoval počtu 7 926. V roce 2008 pak klesl na 7 705 zařízení, což je o 219 méně. Z hlediska počtu lůžek v těchto zařízeních byl v roce 2008 poskytován jejich nejvyšší počet.[8]

Tabulka 2: Kapacita HUZ v ČR v letech 2000 - 2008

Rok	Počet zařízení	Počet lůžek
2000	7 469	437 440
2001	7 703	440 314
2002	7 869	445 611
2003	7 926	446 096
2004	7 640	433 214
2005	7 605	433 211
2006	7 616	441 968
2007	7 845	451 707
2008	7 705	466 832

Zdroj: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr, vlastní úprava

1.2.3 Příjezdový cestovní ruch ČR

V roce 2009 přijelo do ČR celkem 6 081 244 zahraničních turistů, což představuje meziroční pokles o 8,5 %. Tito turisté zde strávili průměrně 3,9 dne. V tabulce č. 3 jsou uvedeny všechny státy, jejichž příslušníci navštívili ČR v počtu přesahujícím 100 000 lidí. Největší počet návštěvníků zavítal do ČR z Německa, bylo to 1 404 496 hostů, a pobyli zde průměrně 4,5 dne. Na dalších místech se na pomyslném žebříčku s velkým odstupem umístilo Spojené království Velké Británie a Severního Irska a Itálie. Poslední zemí, která se ocitla nad hranicí 100 000 návštěvníků, je Japonsko. Z této země navštívilo Českou republiku 114 986 občanů, kteří zde strávili průměrně 3 dny. Nejdelší pobyt zde uskutečnili Rusové, kteří pravděpodobně zavítali do lázní v Karlovarském

[8] ČSÚ, Cestovní ruch – Časové řady, [online], [cit. březen 2010], dostupné z: *:* <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr>

kraji. Česká republika zaznamenala nárůst pouze v počtu turistů přijíždějících z Rakouska, u ostatních zemí vždy došlo k poklesu oproti roku 2008. Největší meziroční pokles byl zjištěn u turistů ze Spojeného království a Ruska.[9]

Tabulka 3: Zahraniční hosté v HUZ v ČR v roce 2009 (nad 100 000)

Země	Počet hostů	Průměrná doba (dny)
Celkem	**6 081 244**	**3,9**
Německo	1 404 496	4,5
Velká Británie	374 349	3,6
Itálie	361 509	3,8
Polsko	348 595	3,1
Rusko	327 634	6,1
Slovensko	295 216	3,0
USA	274 194	3,7
Francie	224 891	3,5
Nizozemsko	202 107	4,6
Španělsko	195 138	4,0
Rakousko	179 623	3,1
Japonsko	114 986	3,0

Zdroj: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr, vlastní tvorba

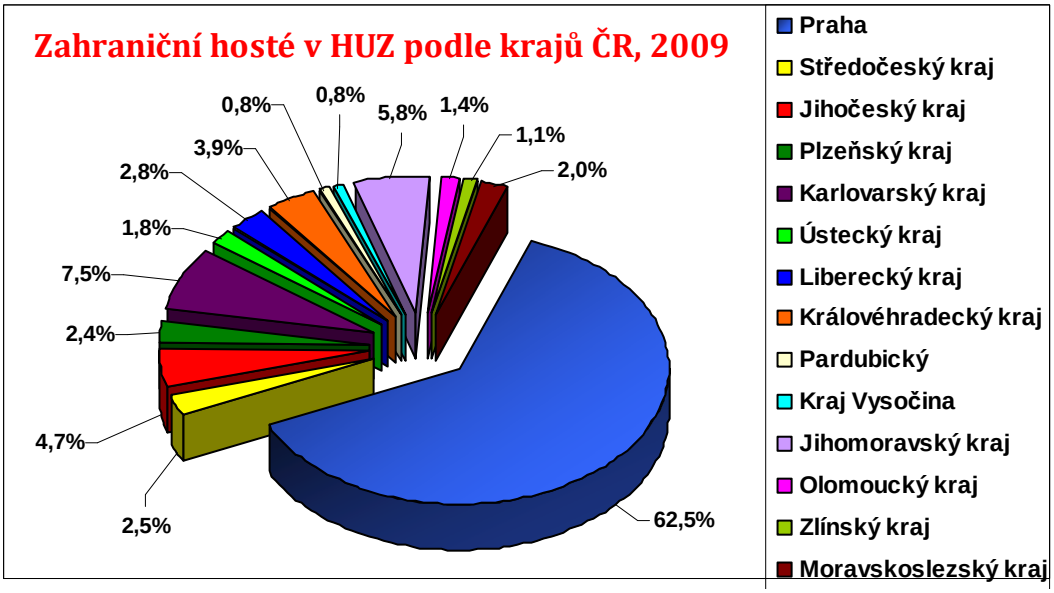
1.2.4 Zahraniční hosté v HUZ v ČR podle krajů

V roce 2009 stejně jako v předešlých letech nejvíce zahraničních turistů přijelo do Prahy. Nerezidenti tvoří 62,5 % z celkového počtu, což odpovídá 3 803 518 návštěvníkům. S obrovským odstupem pak následuje Karlovarský kraj, do kterého zavítalo 7,5 % všech návštěvníků, dále Jihomoravský kraj (5,8 %) a Jihočeský kraj (4,7 %). Naopak mezi nejméně navštěvované regiony patří Pardubický kraj a Kraj Vysočina, které navštívilo shodně 0,8 %, což vychází na cca 50 000 turistů.[10]

[9] ČSÚ, Cestovní ruch – Časové řady, [online], [cit. březen 2010], dostupné z: *:* <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr>

[10] Czech Tourism, Aktuální data, [online], [cit. březen 2010], dostupné z: *:* <http://www.czechtourism.cz/files/statistiky/aktualni_data/22_02_10_zahranicni_turiste_v_cr_2009.pdf>

Graf 1: Zahraniční hosté v HUZ podle krajů ČR, 2009

Zdroj: http://www.czechtourism.cz/files/statistiky/aktualni_data/22_02_10_zahranicni_turiste_v_cr_2009.pdf, vlastní úprava

2 CESTOVNÍ RUCH JIHOČESKÉHO KRAJE

2.1 CHARAKTERISTIKA JIHOČESKÉHO KRAJE

Jihočeský kraj je po Středočeském kraji druhým největším krajem České republiky a rozprostírá se na ploše 10 057 km^2, což představuje 12,8 % rozlohy České republiky. Na jeho území se nachází 623 obcí, z nichž 53 má statut města[11], a celý kraj čítá 636 663 obyvatel.[12] Hustota obyvatel činí pouze 62 obyvatel na 1 km^2, a tak je regionem s nejnižší hustotou osídlení v České republice. Více než jednu třetinu oblasti zaujímají lesy a cca 4 % tvoří vodní plochy. Převážná část území leží v rozpětí 400 – 600 metrů nad mořem, přičemž nejvyšším bodem je šumavský vrchol Plechý (1 378 m) a nejnižším místem hladina Orlické přehrady (330 m). Jihočeský kraj sousedí na západě s Plzeňským krajem, na severu se Středočeským krajem, na východě s Krajem Vysočina a z východu sem také zasahuje cíp Jihomoravského kraje. Jedná se o příhraniční region, který sdílí hranice s Německem a Rakouskem.[13] (*Příloha č. 1*)

2.2 POTENCIÁL JIHOČESKÉHO KRAJE PRO CESTOVNÍ RUCH

Jihočeský kraj oplývá největším množstvím památek v České republice, a tak disponuje obrovským potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu, který dosud nebyl vyčerpán. Tento kraj nabízí rozmanitý komplex přírodních, kulturních a historických atraktivit. Má ideální podmínky pro rozvoj cykloturistiky, je zde vytvořena rozsáhlá síť cyklotras (více než 4 300 km), která se stále rozšiřuje, a dále pro rozvoj pěší turistiky, která je vyhledávanou formou sportovní aktivity zejména na Šumavě, Třeboňsku a v Novohradských a Píseckých horách. V neposlední řadě kraj vlastní velký potenciál

[11] Statistická ročenka Jihočeského kraje 2009, [online], [cit. březen 2010], str. 19 - 20, dostupné z: <http://www.cbudejovice.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/t/7F004B1434/$File/31101109.pdf>
[12] ČSÚ Jihočeský kraj, Počet obyvatel meziročně vzrostl o 1 315 osob, [online], [cit. březen 2010], dostupné z: <http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_kraje_mezirocne_vzrostl_o_1_315_osob>
[13] Statistická ročenka Jihočeského kraje 2009, [online], [cit. březen 2010], str. 19, dostupné z: <http://www.cbudejovice.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/t/7F004B1434/$File/31101109.pdf>

pro rozvoj hipoturistiky a v současnosti se na jeho území nachází více než 700 km jezdeckých stezek. Celkově je v kraji vytvořena dostatečná infrastruktura pro aktivní dovolenou a to jak v letním, tak i v zimním období. Jižní Čechy jsou rovněž vhodným místem pro rodinnou dovolenou, neboť nabízí propojení sportu, kultury, pobytu v přírodě, zábavy a adrenalinových zážitků.

2.2.1 Přírodní atraktivity

Jihočeský kraj má převážně rekreační charakter a přibližně 20 % území je chráněno. Z velké části i díky tomu je zde podle statistik Ministerstva životního prostředí jedno z nejčistších ovzduší v celé České republice. V Jihočeském kraji lze nalézt oba typy velkoplošných chráněných území, tedy národní park a chráněnou krajinnou oblast, a dále pak více než 250 přírodních rezervací a přírodních památek, z nichž je 24 národních přírodních rezervací a národních přírodních památek.[14]

Národní park je jedinečné rozsáhlé území, které spadá pod nejvyšší stupeň ochrany. Tato kategorie je v Jihočeském kraji zastoupena Národním parkem Šumava, který se rozkládá na území okresů Prachatice, Český Krumlov, ale zasahuje i do okresu Klatovy. Jedná se o největší národní park u nás a z větší části zahrnuje zalesněné pohoří, které tvoří jeden z největších lesních komplexů v celé střední Evropě. V jižních Čechách také leží tři chráněné krajinné oblasti a to CHKO Šumava, tvořící ochranné pásmo šumavského národního parku, dále CHKO Blanský les a CHKO Třeboňsko. Mezi nejstarší přírodní rezervace patří Žofínský prales v Novohradských horách a Boubínský prales na Šumavě. Šumava a Třeboňsko zároveň patří mezi biosférické rezervace.[15]

Jižní Čechy jsou nazývány krajem rybníků, neboť dvě třetiny plochy všech rybníků ČR najdeme právě tady. Díky tomu má zde rybářský průmysl dlouhou tradici a Česká republika je nejvýznamnějším producentem sladkovodních ryb v Evropě. V Jihočeském kraji tvoří rybníky celé soustavy, z nichž největší lze najít na Třeboňsku, dále

[14] Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji na roky 2009 – 2013, [online], [březen 2010], str. 12 - 13, dostupné z: <http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=1540&par[lang]=>
[15] DAVID, P., SOUKUP, V. *Velká turistická encyklopedie: Jihočeský kraj*. Praha : Euromedia Group – Knižní klub, 2008. ISBN 978-80-242-2075-8, str. 354

na Českobudějovicku a Blatensku.[16] Mezi nejvýznamnější patří Rožmberk, který je současně největším rybníkem ČR, dále pak Svět, Bezdrev a Horusický. Kromě rybníků se na území kraje nachází četné vodní nádrže, které slouží převážně k rekreaci, a jezera. Šumava se honosí jak největším vodním dílem v ČR Lipnem, tak i Černým jezerem, které je největším jezerem České republiky.

2.2.2 Kulturní a historické pamětihodnosti

V Jihočeském kraji si návštěvníci mohou vybírat z velké řady kulturních a historických památek, což přispívá k rozvoji různých forem turistiky.

Mezi nejcennější lokality na tomto území patří Holašovice a Český Krumlov, které jsou zapsány na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Holašovice byly zapsány na Seznam UNESCO zejména proto, že se zde dochovala unikátní typická lidová architektura jižních Čech, která je nazývána selské baroko. Mezi nejnavštěvovanější místa v kraji patří Český Krumlov, Státní zámek Hluboká nad Vltavou a ZOO Ohrada Hluboká nad Vltavou. Za zmínku stojí rovněž historická centra měst České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Prachatice, Slavonice, Tábor a Třeboň, která se stala městskými památkovými rezervacemi.[17]

Velmi oblíbené jsou mezi turisty také jihočeské hrady, zámky, tvrze a zříceniny, kterých se na území nachází nespočet. Mezi nejvýznamnější hrady a zámky se řadí například Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec, Zámek Orlík nad Vltavou, Státní hrad Zvíkov, Státní zámek Kratochvíle, Státní hrad Rožmberk či Státní zámek Červená Lhota. Ze zřícenin pak lze jmenovat například Choustník, Kozí Hrádek a Vítkův Kámen a z tvrzí Cukštejn a Žumberk.

V jižních Čechách má dále významnou tradici lázeňství a to díky nalezištím rašelinišť, která jsou zdrojem léčivé slatiny. Proslulé jsou lázně v Třeboni a v Bechyni, méně známé jsou pak lázně ve Vráži u Písku.

[16] DAVID, P., SOUKUP, V. *Velká turistická encyklopedie: Jihočeský kraj*. Praha : Euromedia Group – Knižní klub, 2008. ISBN 978-80-242-2075-8, str. 357 - 358

[17] Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji na roky 2009 – 2013, [online], [březen 2010], str. 13, dostupné z: <http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=1540&par[lang]=>

Podstatnou skupinu památek tvoří církevní stavby, z nichž lze zmínit cisterciácký klášter ve Vyšším Brodě a Zlaté Koruně nebo Milevský klášter, kterému je věnována celá čtvrtá kapitola této práce. Ani technické památky nelze opomenout, neboť se jich zde nachází opravdu velké množství. Unikátní jsou například zachovalé stavby nejstarší koněspřežné dráhy v Evropě, vedoucí z Českých Budějovic do Lince, dále pak nejstarší elektrická dráha z Tábora do Bechyně, úzkokolejná dráha z Obrataně do Nové Bystřice nebo Schwanzerberský plavební kanál. Přes četné vodní toky vede několik významných mostů. Za zmínku stojí nejstarší kamenný most v Čechách, který se nachází v Písku, dále Žďákovský most, Podolský most a další.[18]

2.3 STATISTICKÉ ÚDAJE O CESTOVNÍM RUCHU JIHOČESKÉHO KRAJE

Jihočeský kraj je tradičním turistickým regionem, který patří mezi nejnavštěvovanější oblasti České republiky. Z hlediska turisticky nejatraktivnějšího regionu se Jižní Čechy řadí na třetí příčku a to hned po Praze a Středočeském kraji.[19]

2.3.1 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v Jihočeském kraji

V roce 2009 celkový počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v kraji čítal 923 715 hostů, přičemž tuzemských turistů bylo 639 174 a zahraničních 284 541. V Jihočeském kraji dochází od roku 2006 opět k pozvolnému poklesu počtu hostů i přenocování. Tento pokles je patrný hlavně u nerezidentů, jejichž počet se jinak od roku 2000 až do zmiňovaného roku 2006 zvyšoval. U rezidentů je situace odlišná a jejich počet neustále kolísá.[20] V loňském roce byl meziroční pokles v počtu přenocování 9,6 % u zahraničních turistů a 2,8 % u tuzemských turistů. Průměrná doba pobytu jednoho návštěvníka v jihočeských ubytovacích zařízeních v roce 2009 činila 3,1 dne a

[18] Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji [online], [cit. březen 2010], str. 24, dostupné z: <http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=1195&par[lang]=CS>
[19] Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji na roky 2009 – 2013, [online], [březen 2010], str. 12, dostupné z: < http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=1540&par[lang]=>
[20] ČSÚ, Cestovní ruch – Časové řady, [online], [cit. březen 2010], dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr>

o rok dříve asi 3,2 dne, přičemž v roce 2008 zde rezidenti strávili v průměru 3,5 dne a nerezidenti pouze 2,4 dne, z toho vyplívá, že volili spíše krátkodobější pobyty. Nejdelší dobu zde turisté strávili v roce 2000, kdy v ČR pobyli 4,4 dne.(*viz tabulka č. 4*) Z hlediska průměrného počtu přenocování jednoho hosta došlo ke srovnání mezi jednotlivými kraji ČR. Výrazně nadprůměrný počet se jeví u Karlovarského kraje, u kterého je to patrně způsobeno lázeňskou turistikou. V průměrném počtu přenocování Jihočeský kraj dosahuje třetí nejkratší délky pobytu, která je pravděpodobně zapříčiněna vyšším počtem jednodenních návštěv zahraničních turistů.[21]

Tabulka 4: Hosté v HUZ v Jihočeském kraji v letech 2000 - 2009

Rok	Rezidenti	Nerezidenti	Počet přenocování	Průměrná doba
2000	719 010	218 040	4 098 376	4,4
2001	677 920	241 278	3 244 212	3,5
2002	549 950	245 605	2 861 071	3,6
2003	691 755	245 699	3 415 441	3,6
2004	750 854	317 742	3 658 198	3,4
2005	696 327	326 962	3 490 237	3,4
2006	767 814	333 402	3 746 744	3,4
2007	663 088	315 629	3 127 834	3,2
2008	634 917	301 115	2 954 129	3,2
2009	639 174	284 541	2 878 787	3,1

Zdroj: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr, vlastní úprava

2.3.2 Kapacity HUZ v Jihočeském kraji

V Jihočeském kraji se nachází 984 ubytovacích zařízení, které poskytují celkem 17 691 pokojů s 51 381 lůžky.[22] Využití kapacit lůžek je v tomto kraji nadprůměrné. Lepší hodnoty vykazuje pouze Královéhradecký a Zlínský kraj. Tato hodnota je z velké míry ovlivněna sezónností, neboť v hlavní sezóně od května do září přesahuje čisté využití lůžek 30 %, zatímco po jejím skončení klesá i pod 20 %.[23]

[21] Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji na roky 2009 – 2013, [online], [březen 2010], str. 17 – 18, dostupné z: < http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=1540&par[lang]=>
[22] ČSÚ, Cestovní ruch – Časové řady, [online], [cit. březen 2010], dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr>
[23] Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji na roky 2009 – 2013, [online], [březen 2010], str. 19, dostupné z: < http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=1540&par[lang]=>

2.3.3 Návštěvníci Jihočeského kraje podle národnosti

Co se týče ukazatele nejčastějších návštěvníků Jihočeského kraje podle národnosti, tak převážnou většinu zahraničních turistů tvoří občané Německa. V roce 2009 to bylo necelých 72 000 hostů. S velkým odstupem na dalších místech stojí příslušníci Rakouska, kterých bylo kolem 24 000, a dále Nizozemí, kde necelých 22 000 lidí navštívilo jižní Čechy. Za těmito státy se pak nachází Slovensko, Francie a Japonsko, jejichž občané zavítali do ČR v řádech desetitisíců (viz tabulka č. 5). V posledních třech letech byl zaznamenán pokles počtu turistů z Německa a to i přesto, že se stále drží na prvním místě žebříčku návštěvnosti kraje. Z cca 90 000 hostů v roce 2006 došlo o tři roky později, tedy v roce 2009, k poklesu na cca 72 000. Poměrně stabilní návštěvnost si udržují Rakušané, ačkoli byl v minulém roce zaznamenán menší pokles, a Slováci. Významný růst zájmu je u občanů Polska a Ruska, kterých do ČR zavítá každoročně několik tisíc.

V počtu přenocování v ČR se na předních místech drží Německo a Nizozemí. Ve srovnání s rokem 2008 došlo o rok později, tedy v roce 2009, pouze u Francie, Polska a Ruska k mírnému růstu počtu nocí, které zde občané těchto zemí strávili.[24]

Tabulka 5: TOP 10 zemí z hlediska příjezdového CR v Jihočeském kraji

Země	Počet hostů	Počet přenocování
Německo	71 983	209 777
Rakousko	24 003	42 970
Nizozemí	21 877	131 226
Slovensko	11 781	23 456
Francie	10 557	22 232
Japonsko	10 389	12 675
Itálie	9 027	14 347
USA	8 378	14 702
Polsko	7 605	14 394
Rusko	6 771	15 267

Zdroj: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr, vlastní tvorba

[24] ČSÚ, Cestovní ruch – Časové řady, [online], [cit. březen 2010], dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr>

3 ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU MILEVSKA

3.1 CHARAKTERISTIKA MILEVSKA

Město Milevsko je centrem Milevského regionu, který se nachází v severní části Jihočeského kraje a vzdušnou čarou je vzdálen přibližně 60 km od Českých Budějovic, 25 km od Písku a 20 km od Tábora. Region Milevsko zaujímá plochu necelých 435 km^2 a čítá zhruba 20 300 obyvatel.[25] V samotném městě Milevsku žije asi 9 061 obyvatel (k 31. 12. 2009).[26] a rozkládá se na ploše 42 km^2.[27]

Město Milevsko je součástí turistického regionu Střední Povltaví, pro který je typická mírně zvlněná pahorkatina se zachovalou hodnotnou přírodou a krajinou. Nadmořská výška se pohybuje mezi 410 a 700 m.n.m.. Co se týče podnebí, tak region patří do mírně teplé a mírně vlhké oblasti, s drsnější zimou vrchovinného typu. Regionem protéká řeka Vltava, do níž ústí jednak řeka Lužnice a její přítoky (Smutná, Bílinský potok) a dále pak i řada menších říček (Hrejkovický potok, Jetětický potok). Přes řeku Vltavu byla vybudována celá řada přehrad, z nichž největší a nejbližší je Orlická přehrada, která současně patří k nejnavštěvovanějším místům tohoto regionu. Kaňonovité vltavské údolí patří k nejcennější oblasti v regionu a je intenzivně využíváno pro cestovní ruch. Charakteristickým rysem tohoto území jsou zalesněné vrcholy kopců a četné smíšené lesy na svazích údolí. Lesy tvoří 31 % celkové plochy oblasti a téměř 60 % území bylo postupně přeměněno na zemědělskou půdu. (*viz Příloha č. 2*)

Region Milevsko spadá do marketingového regionu Jižní Čechy, který je velmi navštěvovanou oblastí, neboť se honosí malebnou krajinou, řadou dochovaných kulturních a historických památek a velkým množstvím vodních toků a ploch. Kulturní nabídka tohoto regionu je značně pestrá, a proto zde každý návštěvník najde své vyžití. Oblast Milevska má rovněž venkovský charakter, a tak je ideálním místem

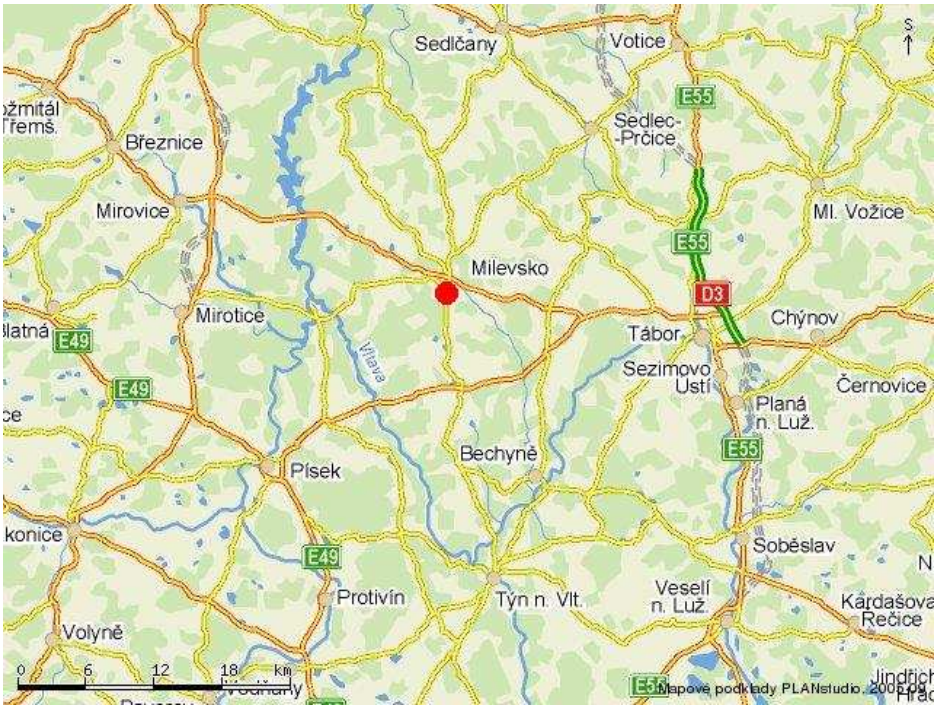
[25] Strategie rozvoje města Milevska, [online], [cit. únor 2010], dostupné z: <http://www.milevsko-mesto.cz/html/soubory/dokumenty/strategie_rozvoje_milevsko.pdf>
[26] ČSÚ, Bilance obyvatelstva ve městech v roce 2009, [online], [cit. duben 2010], dostupné z: <http://www2.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/bilance_obyvatelstva_ve_mestech>
[27] Milevsko – základní informace o městě, [online], [cit. duben 2010], dostupné z: <http://www.portalmilevsko.cz/>

pro odpočinek a rekreaci. Severní část regionu, kterou tvoří Milevsko, Strakonicko a Písecko, není zatím dostatečně turisticky využívaná, tudíž patří k méně navštěvovaným oblastem, a to i přesto, že disponuje vysokým potenciálem rozvoje.

3.2 DOPRAVNÍ DOSTUPNOST MĚSTA

Město je dobře dostupné zvláště po komunikaci I/19, která vede z Plzně přes Milevsko až do Jihlavy, a dále pak po komunikaci II/105, která směřuje z Prahy přes Milevsko do Českých Budějovic. Milevskem také prochází železniční trať regionálního významu číslo 201 (Tábor – Písek - Ražice). Jízdní doba osobního vlaku je do Tábora 39 min a do Písku 50 min. Hromadná autobusová doprava funguje na 18 linkách, což představuje celkem 218 spojů.[28]

Obrázek 1: Poloha města Milevska

Zdroj: http://www.mapy.cz/#mm=ZTtTcP@x=133171200@y=133752832@z=8,vlastní úprava

[28] Strategie rozvoje města Milevska, [online], [cit. březen 2010], str. 37 – 38 a str. 62, dostupné z: <http://www.milevsko-mesto.cz/html/soubory/dokumenty/strategie_rozvoje_milevsko.pdf>

3.3 INFORMAČNÍ SLUŽBY

V Milevsku jsou informační služby zajišťovány jediným informačním centrem na Husově náměstí v blízkosti centra města. Provozní doba centra je vždy od pondělí do pátku od 8:30 do 17:00. Jeho návštěvnost je v hlavní sezóně průměrná, avšak mimo sezónu zcela nedostatečná. Částečně to může být způsobeno tím, že infocentrum není otevřeno o víkendech, a tak nemůže být k dispozici turistům, kteří do města zavítají právě v těchto dnech.

Informační centrum je členem Asociace turistických informačních center České republiky kategorie C. Jeho hlavní náplní je propagace města a jeho okolí, pro zájemce jsou zde k dispozici různé propagační materiály, mapy, průvodce, pohlednice a publikace týkající se cestovního ruchu ve městě a jeho okolí. Mezi poskytované služby patří sdělení turistických a praktických informací, dále návštěvníci mohou využít kopírovacích a faxových služeb a v případě zájmu je možnost provést drobné grafické práce. Dále si zde lze zakoupit vstupenky na kulturní akce pořádané v regionu nebo využít internetového připojení. Kromě toho informační centrum spolupracuje s Jihočeskou centrálou cestovního ruchu a společně se účastní výstav a veletrhů a organizují regionální akce.

Město je rovněž propagováno na internetu, avšak kvalita internetových stránek je nedostatečná. Internetové stránky informačního centra obsahují často neaktuální informace a nesplňují podmínky, které jsou kladeny na informační turistické servery.[29]

3.4 UBYTOVACÍ A STRAVOVACÍ SLUŽBY

Kvalitní ubytovací a stravovací služby a jejich dostatečné množství jsou důležitou podmínkou pro rozvoj cestovního ruchu města. Nabídka ubytovacích kapacit je v současné době ve městě zcela nedostatečná a stává se tak hlavní příčinou pomalého rozvoje cestovního ruchu. Dostupné je pouze ubytování nižší kategorie, které zahrnuje i

[29] Strategie rozvoje města Milevska, [online], [cit. březen 2010], str. 63, dostupné z: <http://www.milevsko-mesto.cz/html/soubory/dokumenty/strategie_rozvoje_milevsko.pdf>

dva hotely, ale hotel vyšší kategorie v Milevsku zcela chybí. Zahraničním ale i domácím turistům kvalita nabízeného ubytování nevyhovuje, a tak oba hotely slouží spíše jako ubytovna zahraničních pracovníků. V okolí města funguje pouze jediný kemp a to Vášův mlýn, který však disponuje nedostatečným sociálním zařízením a malým prostorem pro stanování. Město připravilo projekt s názvem „Centrum zdravého životního stylu“, který si klade za cíl zkvalitnit ubytovací služby a rovněž vyřešit problém neexistence ubytovacího zařízení vyšší kategorie. Na tento projekt město získalo finanční prostředky z grantu Jihočeského kraje. Na území města fungují zařízení, která jsou popsána v níže uvedené tabulce.

Tabulka 6: Ubytovací kapacity na území města

Zařízení	Počet	Počet míst	Název
Kemp	1	20	Vášův mlýn
Hotel	2	160	Hotel Stadion
			Sporthotel (ubytovna)

Zdroj: Strategie rozvoje města Milevska (str.65)

Stravovací zařízení ve městě mají dostatečnou kapacitu a rovněž jejich počet a kvalita je vyhovující. Problém nedostatečně kvalitního ubytování by mohlo vyřešit spojení stravovacího a ubytovacího zařízení na bázi vybudování hotelu s restauračním zařízením. K tomuto záměru je vhodných hned několik objektů a to například hotel Stadion, hotel Modrá hvězda nebo některé objekty kláštera.[30]

Tabulka 7: Stravovací kapacity na území města

Typ zařízení	Počet
Restaurace se stravováním	11
Vinárna, kavárna	4
Pohostinství	4
Cukrárna	3
Rychlé občerstvení	1

Zdroj: http://www.milevsko-mesto.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=9467&id=78275&p1=51228

[30] Strategie rozvoje města Milevska, [online], [cit. únor 2010], str. 65 – 66, dostupné z: <http://www.milevsko-mesto.cz/html/soubory/dokumenty/strategie_rozvoje_milevsko.pdf>

3.5 TURISTICKÉ MOŽNOSTI

Město Milevsko je součástí turistického regionu Střední Povltaví, který představuje spojnici mezi Jihočeským a Středočeským krajem. Město má ve svém okolí vybudovanou poměrně kvalitní síť cyklotras a tras pro pěší turistiku, které spojují právě tyto dva kraje.

Cykloturistika je pro město vhodným outdoorovým sportem a pro návštěvníky atraktivní formou turistiky. V současnosti jsou zde vybudovány tři značené cyklotrasy, které jsou zařazeny do sítě Klubu českých turistů. Město se snaží o rozšíření počtu cyklotras a cyklostezek, které by procházely oblastmi jako je například Hajda nebo Bažantnice.

Tabulka 8: Značené cyklistické trasy na území města

Cyklotrasa číslo	Trasa	Délka trasy (km)
1059	Milevsko – Dolejší mlýn – Nadějkov - Střezimíř	24
1152	Tyrolský dům (rozcestí) – Milevsko	7
1156	Sepekov – Milevsko – Kovářov	18

Zdroj: Strategie rozvoje města Milevska (str.64)

V okolí Milevska pak vedou cyklotrasy známé pod názvem Milevský čtyřlístek, které vznikly z iniciativy regionu ve spolupráci s městem Milevskem a každoročně se po naučné stezce pod stejným názvem pořádá turistický pochod.

Milevsko a jeho okolí také nabízí ideální podmínky pro pěší turistiku. Městem procházejí turistické značky červená, zelená, modrá a žlutá a spojují centrum města se zajímavými atraktivitami v jeho okolí. Touto oblastí dále prochází Milevská vlastivědná naučná stezka, která je značena žlutou turistickou pásovou značkou. Tato trasa je dlouhá přibližně 25 km a je na ní rozmístěno 23 zastavení s informačními tabulemi. Počáteční bod je situován na Píseckém předměstí na jižním okraji města. Trasa je určena jak pěším turistům, tak i cykloturistům. Prochází krajinou v okolí města a seznamuje účastníky s technickými, přírodními a historickými zajímavostmi této oblasti. Stezka je vedena kolem obce Zbelítov, okolo hájenky Spálená přes Vášův

mlýn, klášter premonstrátů, ke statku Staňkov a okolo rybníka Pytlák se vrací zpět do města.

Milevský region má rovněž veliký potenciál pro rozvoj agroturistiky a hipoturistiky, ale v současné době je nedostatek zařízení, která jsou potřebná pro jejich provoz, a tak tyto formy turistiky fungují zatím ojediněle. Pro tyto aktivity je vhodná zejména oblast Chyšek, Nadějkova, Kovářova, Kučeře a Přeštěnice.

3.6 MOŽNOSTI SPORTOVNÍHO VYŽITÍ

Město Milevsko má vybudován velký sportovní areál, jedná se o jeden z několika celistvých komplexů v rámci Jihočeského kraje. V plánu je realizace projektu rekonstrukce, který nese název „Milevsko – centrum zdravého životního stylu“. Město je sportovním centrem celého regionu SO ORP Milevsko. Svou činnost zde vyvíjí řada sportovních klubů, například TJ Sokol, která spravuje budovu Sokolovny. Co se týče sportovních zařízení, je zde k dispozici letní a zimní stadion, sportovní hala, tenisový areál (osm tenisových kurtů), venkovní hřiště s umělou trávou, venkovní házenkářské hřiště s umělým osvětlením a rovněž tělocvičny v prostorách dvou základních škol, které jsou případným zájemcům pronajímány.[31]

3.7 KULTURA A KULTURNÍ VYBAVENOST

Milevsko kulturně ožívá zejména v letních měsících. Návštěvníci se zde mohou zúčastnit řady hudebních, divadelních či sportovních akcí zejména místního významu. Ve městě lze navštívit muzeum, galerii, kulturní dům, kino a funguje zde také letní kino. Již tradičně se ve městě konají různé akce a mezi nejznámější patří Milevské maškary, Milevské Bartolomějské posvícení, Milevské bienále nebo Vánoční výstava betlémů. Město se snaží tyto kulturní akce podporovat, aby časem získaly nadregionální význam, neboť akce tohoto typu ve městě chybí. Nejbližším dějištěm nadregionálních akcí je Kovářov (Jihočeský folklorní festival) a Přeštěnice (Open – Air Musicfest – festival rockové hudby).

[31] Strategie rozvoje města Milevska, [online], [cit. březen 2010], str. 63 – 64 a str. 74 - 75, dostupné z: <http://www.milevsko-mesto.cz/html/soubory/dokumenty/strategie_rozvoje_milevsko.pdf>

Mezi nejvýznamnější kulturní zařízení města patří Dům kultury, Milevské muzeum, Městská knihovna a Galerie M. Největší potenciál pro rozvoj cestovního ruchu však nabízí areál kláštera, kde sice již v současnosti probíhá řada kulturních akcí a to zejména v jeho části zvané Latinská škola, jeho potenciál však zatím nebyl zdaleka vyčerpán.[32]

3.8 KULTURNÍ PAMÁTKY

Město Milevsko oplývá řadou historických a přírodních pamětihodností. Mezi nejvýznamnější patří Milevský klášter, který je nejstarším klášterem v jižních Čechách a skrývá tak v sobě obrovské možnosti pro rozvoj cestovního ruchu. Této unikátní památce je však věnována celá čtvrtá kapitola, a proto je zde větší pozornost zaměřena na další významné objekty města. (*viz Příloha č. 3*)

Kostel svatého Bartoloměje na náměstí Edvarda Beneše je pseudorománskou stavbou z roku 1866. Byl postaven na místě původního kostelíka z 15. a 16. století a jedná se o trojlodní stavbu s hranolovou věží. Před několika lety byla obnovena fasáda kostela a uvnitř došlo k částečnému odkrytí původní výmalby na stěnách kostela. Za kostelem se pak nachází výklenková kaplička svatého Jana Nepomuckého, která je postavena v barokním stylu. Jméno tohoto světce nese i socha instalovaná na mostě před klášterem. Jde o kvalitní pískovcovou barokní plastiku postavenou v životní velikosti.

Bývalá radnice ze 17. století je další památkou města a leží na východní straně náměstí. Jedná se o jednopatrovou budovu s nástavbou v hřebeni střechy, která je opatřena "věžičkou". V přízemí jsou prostory s původní valenou klenbou bez žeber. Dříve zde pravděpodobně byla věznice a mučírna. Na téže straně náměstí se nachází secesní **budova spořitelny** z roku 1909 a **bývalá fara**, což je dům s volutovým štítem, díky kterému se řadí mezi stavby jihočeského baroka.

[32] Strategie rozvoje města Milevska, [online], [cit. březen 2010], str. 66 – 69, dostupné z: <http://www.milevsko-mesto.cz/html/soubory/dokumenty/strategie_rozvoje_milevsko.pdf>

Radnice, dnes sídlo městského úřadu, je umístěna na západní straně náměstí a vznikla na místě bývalých masných krámů. Jedná se o renesanční budovu, kterou milevský malíř Oldřich Pejša ozdobil sgrafity. V přízemí se nachází pamětní desky, které jsou památkou na občany města a okolí, kteří padli v boji proti fašismu a komunismu. Na samotném náměstí si lze také prohlédnout kašnu s bronzovou sochou Vítězství revoluce, kterou zhotovil Břetislav Benda roku 1950.[33]

Ve městě lze navštívit také památky, které jsou spojeny s židovským náboženstvím jako například Židovský hřbitov, situovaný asi dva kilometry severovýchodně od města, a Židovská synagoga, která stojí v Sokolovské ulici. **Židovský hřbitov** byl založen pravděpodobně v roce 1714 a pohřbívalo se zde až do roku 1942. Náhrobky jsou opatřeny hebrejskými, německými a českými texty. Na hřbitově se rovněž zachovala secesní márnice. **Židovská synagoga** byla postavena podle architekta Střílka v letech 1914 – 1919. Výjimečná je kombinace novoklasické stavby s kubistickým tympanonem, který vznikl podle návrhu předního architekta českého kubismu O. Tyla. Pamětní desky na průčelí připomínají genocidu Židů za II. světové války. Od roku 1956 synagoga slouží pro účely Církve československé husitské.

V Milevsku je zřízeno také několik městských parků, které slouží převážně k odpočinku a relaxaci. Největší z nich je **městský park Bažantnice**, kde je umístěna přírodní galerie žulových výtvorů zhotovených v 90. letech 20. století. Tyto abstraktní objekty vznikly prací řady významných českých i zahraničních umělců při několika ročnících žulového sympózia. Dále se ve městě a v jeho okolí nalézá kolem dvaceti památných stromů, které jsou staré až 300 let. Na katastrálním území města pak leží dvě zvláště chráněná území mající status **přírodní památky**. Mezi ně patří rybník Boukal, který oplývá bohatou faunou a flórou, a Dehetník, louka s vlhkomilnou květenou.

Zajímavostí města je i to, že v Milevsku žila řada **významných osobností** jako například spisovatelé Růžena Svobodová a Jiří Mařánek, dále sochař Břetislav Benda nebo malíř Karel Stehlík.[34]

[33] BÍLEK, J., KÁLAL, J., JELÍNEK, M. *Milevsko a okolí od A....Ž.* 1. vydání. Milevsko : Spolek pro rozvoj kultury, 2000, str. 60 - 62

[34] Strategie rozvoje města Milevska, [online], [cit. březen 2010], str. 73 – 74 a 83 – 84, dostupné z: <http://www.milevsko-mesto.cz/html/soubory/dokumenty/strategie_rozvoje_milevsko.pdf>

4 KLÁŠTER MILEVSKO A CESTOVNÍ RUCH

4.1 OBECNÉ INFORMACE

Milevský klášter patří k nejhodnotnějším památkám v Čechách, které byly postaveny v románském stylu. Jedná se o nejstarší klášter a zároveň jedinou románskou baziliku jižních Čech. V rámci celé České republiky pak jde o jednu ze tří nejcennějších románských staveb. Klášter se nachází na severním okraji města a je situován u silnice č. 19 mezi Táborem a Orlíkem nad Vltavou.[35]

Již od svého založení byl klášterní areál spojován s řádem premonstrátů. Přezdívalo se mu Jarlochovo Milevsko a v dobách svého vzniku byl centrem duchovního, kulturního a hospodářského života v kraji a to i přesto, že v průběhu své existence musel čelit řadě dramatických situací. V klášteře se skrývá jedinečný genius loci, díky němuž si návštěvníci mohou vychutnat nezapomenutelnou atmosféru tohoto místa. Roku 2008 byl Milevský klášter vládou České republiky zapsán do seznamu národních kulturních památek, a tak konečně došlo k ocenění jeho historické hodnoty.[36]

4.2 HISTORIE KLÁŠTERA

První zmínka o Milevsku se vztahuje k roku 1184. Za Jiřího z Milevska postupně vznikla tvrz zvaná Milevsko, z níž se však dochoval pouze kostel sv. Jiljí, který plnil funkci kláštera do té doby, než došlo ke vzniku kláštera nového. Prvním doloženým datem založení Milevského kláštera je rok 1187, kdy Jiří z Milevska ustanovil premonstrátskou kanonii a prvním opatem se zde stal mladý Jarloch (Gerlachus), který se svými spolubratry přišel z kláštera v Želivě. Opat Jarloch se později stal významným českým kronikářem a je považován za jednoho z pokračovatelů Kosmovy kroniky.[37]

[35] DOLISTA, Karel. *Premonstrátský klášter Milevsko.* 1. vydání. Milevsko : Děkanský úřad, 1990, str. 7-8 a str. 22

[36] BŘICHÁČEK, Pavel; KUCHAŘOVÁ, Hedvika; VEHOVSKÝ, Norbert František. *Premonstrátský klášter Milevsko : Národní kulturní památka*. 1. vydání. Milevsko : [Děkanský úřad], 2008, str. 1

[37] DOLISTA, Karel. *Premonstrátský klášter Milevsko.* 1. vydání. Milevsko : Děkanský úřad, 1990, str. 7 – 10.

První desetiletí existence kláštera souviselo s jeho kamennou výstavbou. Jako první byl z areálu kláštera postaven kostel Panny Marie. Roku 1191 však klášter vyhořel a po požáru byl nejdříve opraven kostel sv. Jiljí, pak byla vybudována příčná loď klášterní baziliky a hlavní konventní budovy. Jádro unikátního kláštera včetně ambitů, rajské zahrady a opatství bylo pravděpodobně dokončeno ještě za života opata Jarlocha, který zemřel přibližně v letech 1227 – 1228.[38] Tak vznikl nejstarší klášter na jihu Čech a převážná část románské podoby se zachovala dodnes.[39]

Ve 2. polovině 13. století docházelo k úpravám v gotickém slohu. Kromě přestavby různých částí baziliky vznikaly i stavby zcela nové jako například gotická opatská kaple Nejsvětějšího Srdce Páně, která byla původně zasvěcena svaté Markétě, a s ní související budova opatství a některé další objekty. V tomto období se klášter stal nejen významným duchovním střediskem, ale také díky pozdější Latinské škole střediskem kultury, vzdělanosti a umělecké řemeslné výroby. Vyráběly se zde unikátní zdobené dlaždice, keramické stavební detaily a pravděpodobně se zde také odlévaly zvony. V klášteře rovněž působilo skriptorium, kde se zdobily knihy a rozvíjela literární činnost.

V průběhu 14. století došlo k dalším úpravám klášterního konventu a farní kostel sv. Jiljí byl rozšířen o gotickou část. Unikátní žebrová klenba kněžiště a sakristie se někdy označuje za klenbu takzvaného milevského typu, která se stala předlohou pro řadu podobných staveb na území Čech v 15. století.[40], například pro stavbu kostela svatého Víta v Českém Krumlově.[41]

V období husitských válek byl klášter jako řada dalších památek vypálen a vypleněn. Obnova kláštera byla pomalá a to zejména kvůli zastavení klášterního majetku šlechtě. Největší část kláštera vlastnil Oldřich II. z Rožmberka. Po Rožmbercích získali klášterní panství Švamberkové, poté byl prodán Hodějovským z Hodějova, ale za jejich působení byl klášter pouze světským sídlem šlechty. Kostel sv. Jiljí byl upraven na kalvínskou

[38, 40] BŘICHÁČEK, Pavel; KUCHAŘOVÁ, Hedvika; VEHOVSKÝ, Norbert František. *Premonstrátský klášter Milevsko : Národní kulturní památka*. 1. vydání. Milevsko : [Děkanský úřad], 2008, str. 2 a str. 5
[39] Klášter Milevsko [online]. 2003 [cit. prosinec 2009]. Dostupné z: <http://www.milevskoklaster.cz/>.

[41] Kostel svatého Jiljí v Milevsku. *Středověk* [online]. 30.8.2005, [cit. březen 2010]. Dostupný z: <http://www.e-stredovek.cz/view.php?nazevclanku=&cisloclanku=2005083011>.

modlitebnu s renesančním, kazetovým stropem a na klenbu kněžiště byly namalovány znaky a nápisy vztahující se k jejich rodu.[42]

Za třicetileté války bylo panství Hodějovským zkonfiskováno a na přelomu let 1622 - 1623 se dostalo zpět do správy Strahovského kláštera. Po vrácení Milevského kláštera řádu došlo k úpravě klášterního chrámu, který získal barokní klenbu hlavní lodě a byl znovu vysvěcen roku 1648. Středověký titul zasvěcení Nanebevzetí Panny Marie byl změněn na Navštívení Panny Marie.[43] Vnější podoba kláštera ale zůstala pravděpodobně zachována a nelišila se od jeho nejstaršího vyobrazení na kresbě od Jana Willenberga z počátku 17. století.

V průběhu 17. století Milevský klášter usiloval o získání samostatnosti a nezávislosti na Strahovském klášteře, ale zpočátku jeho snahy nebyly úspěšné. Později bylo rozhodnuto, že Milevský klášter zůstane trvale pod správou Strahova, a bylo zde zřízeno premonstrátské převorství.[44] Došlo ke stavebním úpravám a vznikly některé barokní budovy a rovněž klášterní kostel získal svůj barokní interiér.[45] Opat kláštera dokonce nechal i přes protesty poddaných přenést vrchnostenský pivovar z města do areálu kláštera. Součástí areálu se také staly nově vzniklé hospodářské budovy.

V 18. století byla pozornost věnována budově samotného kostela Navštívení Panny Marie. Původní střechy věží byly nahrazeny červenými barokními báněmi, byla zvětšena okna do bočních lodí a byl zřízen hlavní vchod se schodištěm. Za reforem Josefa II. bylo milevské převorství zrušeno, ale jeho majetek zůstal nadále v rukou Strahova. Z kostela Navštívení Panny Marie se stal farní kostel, původní kostel svatého Jiljí sloužil pouze jako kostel hřbitovní a městský kostel sv. Bartoloměje, který byl v této době také spravován premonstráty, byl určen především pro staré a nemocné lidi, pro něž byl areál kláštera daleko. Od ledna 1786 spadala milevská farnost do nově zřízené českobudějovické diecéze. Prvnímu milevskému faráři Klementu Žateckému byla udělena hodnost děkana a tento titul pak mohli užívat v budoucnosti všichni

[42] BŘICHÁČEK, Pavel; KUCHAŘOVÁ, Hedvika; VEHOVSKÝ, Norbert František. *Premonstrátský klášter Milevsko : Národní kulturní památka*. 1. vydání. Milevsko : [Děkanský úřad], 2008, str. 13 - 16
[43, 45] *Klášter Milevsko* [online]. 2003 [cit. prosinec 2009]. Historie. Dostupné z: <http://milevskoklaster.cz/>
[44] BŘICHÁČEK, Pavel; KUCHAŘOVÁ, Hedvika; VEHOVSKÝ, Norbert František. *Premonstrátský klášter Milevsko : Národní kulturní památka*. 1. vydání. Milevsko : [Děkanský úřad], 2008, str. 19 a 23

milevští faráři. Farní kostel Navštívení Panny Marie tak byl povýšen na děkanský kostel.[46]

V 19. století došlo k radikálním stavebním úpravám klášterních průčelních věží, které získaly novorománskou podobu, neboť došlo k odstranění barokních kupolí a bylo zde umístěno kruhové okno s rozetou. Barokní štít mezi věžemi byl nahrazen trojúhelníkovou nástavbou a vstup byl vyzdoben portálem z pískovce a cementu. Po roce 1848 se klášter orientoval na lesní a rybniční hospodaření, na lihovarnictví a na některá odvětví zemědělské výroby. Klášter se také ve 40. letech 19. století pokoušel o cukrovarnickou výrobu, která však nebyla příliš úspěšná. V roce 1907 pak byl uzavřen pivovar. V roce 1937 byl na prvním nádvoří otevřen spolkový dům tělovýchovné jednoty Orel s víceúčelovým sálem, nazývaný Zaoralův dům.[47]

Klášter nebyl během **druhé světové války** nijak poškozen, i když byl často využíván jako ubytovna vojska. Roku 1948 byl státem zabrán milevský velkostatek, zahrnut nebyl pouze kostel, první nádvoří, děkanství, Zaoralův dům a latinská škola. Po převzetí moci komunisty, docházelo k potlačování církve, kněží byli nuceni odejít, a tak klášter chátral. V roce 1958 však zasáhl Státní památkový úřad a kostel Navštívení Panny Marie, kostel sv. Jiljí a kostel sv. Bartoloměje byly zapsány do seznamu nemovitých kulturních památek. Řád se do Milevska vrátil až roku 1969.

Po Sametové revoluci došlo k obnově církve a byl jí navrácen zabraný majetek. Klášter Strahov znovu získal Milevsko a v roce 2001 strahovský opat povýšil Milevsko na Řeholní dům premonstrátů v Milevsku v čele se superiorem. Zásadní opravou postupně prošla budova bývalého děkanství, dnes sídlo konventu, a současně novou podobu získala i Latinská škola. Byla rovněž obnovena bazilika co se týče exteriéru i interiéru.[48] Největší změnou exteriéru bylo obnovení gotického okna v západním průčelí v roce 2006, které bylo opatřeno moderní vitráží vzniklé na základě výtvarného zpracování podle PhDr. Karla Rechlíka.[49] Vitráž představuje symbol andělských perutí, které zakrývají křídly tajemství setkání Panny Marie s Alžbětou, což je obsaženo v názvu

[46] BŘICHÁČEK, Pavel; KUCHAŘOVÁ, Hedvika; VEHOVSKÝ, Norbert František. *Premonstrátský klášter Milevsko : Národní kulturní památka*. 1. vydání. Milevsko : [Děkanský úřad], 2008, str. 27 - 31
[47] tentýž zdroj, str. 35 - 36
[48] tentýž zdroj, str. 37 - 42
[49] *Klášter Milevsko* [online]. 2003 [cit. leden 2010]. Současnost. Dostupné z: <http://milevskoklaster.cz/>

kostela. Co se týče interiéru, byla snaha zachovat původní románský sloh. Interiér je nyní téměř bez ozdob, kromě barokního oltáře, kalvárie z počátku 18. století a moderní křížové cesty.[50] Původní vzhled byl také obnoven u sloupů. Velmi kontroverzní a mnohými kritizované je nové plastové zádveří.[51] V roce 2008 byla zrekonstruována kamenná kašna na prvním nádvoří, které bylo rovněž v tomto roce nově vydlážděno a upraveno.[52] Současně byl také opraven gotický krov na kostele sv. Jiljí a v roce 2009 došlo k jeho rekonstrukci v rámci programu Záchrany architektonického dědictví a kostel získal i novou vnější výmalbu. Pro lepší názornost je k dispozici plán kláštera, který je umístěn v *Příloze č. 4* na konci práce.

4.3 SOUČASNOST KLÁŠTERA A CESTOVNÍ RUCH

Milevský klášter v současné době slouží nejen k církevním účelům, ale stává se také dějištěm řady kulturních akcí, které pořádá Řeholní dům premonstrátů buď z vlastní iniciativy a nebo ve spolupráci s Milevským muzeem či městem Milevskem. Řád Premonstrátů na Strahově je jeho částečným majitelem, vyjma románské baziliky, rajské zahrady a románského konventu, které jsou v držení státu. V areálu sídlí děkanství, Milevské muzeum a farní charita. V současnosti působí v Milevsku sedm premonstrátů a spravují celkem 15 farností v okolí. Od roku 2001 je v Řeholním domě premonstrátů v Milevsku na pozici superiora P. ThLic. Norbert František Vehovský O.Praem.[53]

4.3.1 Současné využití areálu kláštera

Řád premonstrátů se snaží rozvíjet jak spirituální, tak i kulturní rozměr člověka a klášter je využíván nejen věřícími obyvateli města. Probíhá zde řada různých akcí, přednášek a koncertů, jejichž organizátorem jsou převážně premonstráti, ale prostory kláštera propůjčují i k akcím, které pořádá město nebo muzeum. Tyto kulturní aktivity se nekonají pouze v bazilice Navštívení Panny Marie, ale pro tyto účely rovněž slouží budova takzvané Latinské školy a první a druhé nádvoří. Klášter se tak stává pro město

[50, 52] Interní materiál – projev superiora P. ThLic. Norberta Františka Vehovského O.Praem, březen 2010
[51] Vlastní pozorování, listopad 2009
[53] Interní materiál – projev superiora P. ThLic. Norberta Františka Vehovského O.Praem, březen 2010

nejen významným náboženským, ale i kulturním centrem. Současný vzhled vybraných objektů klášterního areálu si lze prohlédnout v *Příloze č. 5.*

Kostel Navštívení Panny Marie je využíván převážně k náboženským a duchovním účelům. Kromě toho zde probíhají především koncerty vážné hudby, ale také vystoupení známých hudebníků, z nichž lze jmenovat například Daniela Hůlku, Glena Hansarda s Markétou Irglovou nebo Jaroslava Svěceného.[54] Dále se zde každoročně od roku 2002 uskutečňuje duchovní festival Tres Artes, který vznikl pod záštitou Krajského úřadu v Českých Budějovicích a Města Milevska. TRES ARTES znamená tři umění. Trvá vždy tři dny a to od pátku do neděle a nabízí tři umělecká díla z duchovní dramatické tvorby od poezie přes divadelní hru až po hudební zakončení v podobě sólového či sborového vystoupení. Od roku 2005 se rovněž v kostele Navštívení Panny Marie koná kulturní akce spojená se svatým Hubertem, patronem myslivců. Každoročně je zde sloužena mše svatá ke cti tohoto světce. Tato akce je doprovázena bohatým programem, který zahrnuje například výstavu trofejí, soutěže psů, ukázky mysliveckých dovedností a další. Tyto doprovodné akce se však již konají v městském parku Bažantnice v těsném sousedství kláštera.[55]

Latinská škola, která se nachází v gotickém paláci, je využívána k čistě kulturním účelům. V jejím přízemí lze navštívit kamenné lapidárium a galerii, v níž se konají příležitostné výstavy. V patře je umístěna klášterní knihovna a sál, kde probíhají přednášky na různá témata či cyklus besed se zajímavými lidmi nesoucí název Host v Latinské škole.[56] Mezi nejvýznamnější hosty patřili například herec a režisér Zdeněk Svěrák, reportér Josef Klíma, režisér Jan Hřebejk, zpěvák Ladislav Kerndl, herečka Daniela Kolářová a řada dalších osobností.

První i druhé nádvoří je využíváno pro příležitostné kulturní akce. Jedná se zejména o koncerty, velikonoční trhy, divadlo či letní kino. Zmíněné letní kino nese název Tři dny dobrého filmu, přičemž tato akce probíhá během letních prázdnin. V minulosti zde probíhala například výstava studentů uměleckých škol, dětský den na rozloučení s létem

[54] *Klášter Milevsko* [online]. 2003 [cit. únor 2010]. Aktuality. Dostupné z: <http://milevskoklaster.cz/>
[55] *Farnost Milevsko*, [online], [cit. březen 2010]. Aktuality. Dostupné z <http://www.milevskoklaster.cz/script/farnost.php?ID=11&Nazev=Farnost%20Milevsko >.

[56] *Klášter Milevsko* [online]. 2003 [cit. únor 2010]. Aktuality. Dostupné z: <http://milevskoklaster.cz/>

a další.[57] Co se týče koncertů, tak zde vystupují jak místní hudební skupiny, tak i známější interpreti, například Čechomor, Hradišťan, Spirituál kvintet, Bratři Ebenové nebo zpěvačka Marie Rottrová.[58]

V budově bývalého barokního konventu sídlí od roku 1949 **Milevské muzeum**, které bylo založeno v roce 1927 a od roku 1960 spadá pod správu města. Muzejní expozice zabírají celkovou plochu kolem 600 m^2. Je zde instalována jedna stálá expozice a během roku pak muzeum pořádá 4 sezónní výstavy. O Velikonocích a o Vánocích se zde koná muzejní jarmark řemesel. Sbírky milevského muzea čítají přes 22 000 předmětů, ke kterým každoročně přibývají nové přírůstky. Mezi nejhodnotnější nedávno přidané předměty patří například Bible česká Jiřího Melantricha z roku 1577 nebo grafické listy Václava Hollara z poloviny 17. století. Pro návštěvníky je od roku 2001 otevřena stálá expozice s názvem Dotyky tisíciletí, která je instalována v pěti sálech a zachycuje průřez dějin města a kláštera (*viz Příloha č. 6*). Za účelem podpory návštěvnosti muzeum každoročně organizuje 4 – 5 odborných přednášek. Také často spolupracuje s řádem premonstrátů a v letních měsících se v prostorách druhého nádvoří rajské zahrady každoročně uskutečňují Večery v zahradě, kde probíhají představení historického šermu a dobové hudby.[59]

Další prostory kláštera slouží spíše ke společenským účelům. Jedná se například o **kostel svatého Jiljí**, který je využíván jako městská smuteční obřadní síň. V letošním roce bude pokračovat jeho obnova v rámci programu Záchrany architektonického dědictví. Na místě bývalého rozsáhlého románského a gotického opatství, které bylo později barokně přestavěno na děkanství, dnes sídlí **Řeholní dům premonstrátů**. Řeholníci jsou zde ubytovaní, mají tady společenský sál, refektář a kapli. K prostorám, které jsou ve velmi špatném technickém stavu, patří zejména bývalé hospodářské budovy na druhém nádvoří. Je nutné nejprve provést jejich radikální opravu, aby mohly být využity například v oblasti cestovního ruchu.[60]

---

[57] *Farnost Milevsko*, [online], [cit. březen 2010]. Aktuality. Dostupné z <http://www.milevskoklaster.cz/script/farnost.php?ID=11&Nazev=Farnost%20Milevsko >.
[58] *Klášter Milevsko* [online]. 2003 [cit. únor 2010]. Aktuality. Dostupné z: <http://milevskoklaster.cz/>
[59] ŠINDELÁŘ, Vladimír. *Milevské muzeum.* Milevsko : Milevské muzeum, 2008. ISBN 978-80-254-3616-5, str. 5 - 8
[60] Vlastní pozorování, leden 2010

4.3.2 Prohlídková trasa

Areálem kláštera vede prohlídková trasa, která je rozdělena na tři části, na nichž se návštěvníci mohou seznámit s některými prostorami této honosné stavby. Každý rok jsou v obdobích uvedených v tabulce možné prohlídky kláštera s výkladem uskutečňující se vždy ve dvouhodinových intervalech. Prohlídka baziliky s průvodcem trvá přibližně 20 minut. Průvodce klášterem je většinou vybírán z řad studentů. Expozice Milevského muzea si návštěvník rovněž může prohlédnout a to jak samostatně, tak i s průvodcem. Délka prohlídky muzea s průvodcem trvá asi 60 minut a maximální počet osob v jedné skupině je 45. Vstupné činí pro dospělého 25 Kč a pro děti 15 Kč.[61] Pro cizojazyčný výklad se účtuje příplatek 200 Kč. V Milevském muzeu si návštěvník může zakoupit drobné upomínkové předměty nebo občerstvení a také je zde zájemcům k dispozici muzejní knihovna, která je otevřena vždy ve středu od 9:00 do 16:00 nebo podle předchozí dohody.[62]

Tabulka 9: Možnosti prohlídky kláštera

Objekt	Období	Dny	Doba
Bazilika	**Hlavní sezóna** červenec, srpen	Po – Pá	10:00, 12:00, 14:00, 16:00
	Mimo sezónu květen, červen, září	Pá	14:00 16:00
		So	10:00, 12:00, 14:00, 16:00
		Ne	11:00, 13:00, 15:00
Muzeum	Leden, únor	Uzavřeno	-
	Březen – červen	Út – Ne	9:00 – 17:00
	Červenec – srpen		9:00 – 18:00
	Září – prosinec		9:00 – 17:00

Zdroj: http://www.muzeumvmilevsku.cz/expozice.html, http://www.milevskoklaster.cz/script/prohlidka.php, vlastní tvorba

První část prohlídkové trasy nese název **Latinská škola** a jak již název napovídá, trasa prochází interiéry této budovy a návštěvník je zaveden do jejího přízemí, v němž

[61] Muzeum v Milevsku, [online], [cit. duben 2010]. Milevské muzeum. Dostupné z: <http://www.muzeumvmilevsku.cz/expozice.html>.
[62] Turistické regiony a oblasti ČR [online]. 2005 [cit. březen 2010]. Klášter premonstrátů. Dostupné z : <http://www.5.oblast.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=113756>.

se nachází galerie, lapidárium a je zde instalována expozice, která dokumentuje opravy kláštera. Prohlídka je pak vedena do prvního patra, kde je situována barokní klášterní knihovna a klášterní sál, kde se návštěvníci seznámí s archeologií, Premonstrátským řádem a Milevským klášterem.

Druhá část trasy prochází prostorami klášterní baziliky a návštěvník může vstoupit do opatské kaple Nejsvětějšího Srdce Páně z druhé poloviny 13. století a dále následuje ukázka nejzajímavějších prvků klášterního kostela. Poté přichází na řadu ukázka rajské zahrady a románského konventu (před rekonstrukcí).

Prohlídka areálu kláštera končí na hřbitově, kde si lze prohlédnout exteriér i interiér kostela sv. Jiljí, který je ceněný pro svoji ranně gotickou klenbu a románskou zvonici.[63]

4.3.3 Návštěvnost kláštera

Jak již bylo řečeno, město Milevsko patří k méně navštěvovaným oblastem. Klášterní komplex byl dříve opomíjenou památkou, ale v posledním letech nabývá na významu a povědomí lidí o něm se zvyšuje, takže dochází i k pozvolnému nárůstu počtu návštěvníků. Návštěvnost Milevského kláštera lze rozdělit do dvou částí. Zaprvé je to návštěvnost muzea, které je součástí klášterního komplexu a zadruhé je to návštěvnost samotného klášterního areálu, kudy vede již zmíněná prohlídková trasa.

Návštěvnost Milevského muzea vykazuje poměrně stabilní stav, který se pohybuje kolem 6 000 platících návštěvníků ročně. K razantnějšímu zvýšení návštěvnosti došlo pouze v roce 2008, kdy bylo dosaženo rekordního počtu návštěvníků v celé své historii. Rok 2008 byl poměrně zlomovým. Velký příliv návštěvníků přinesla zejména veřejností oceňovaná akce Bitva na Soči 1917, kterou navštívilo celkem 1200 diváků. V roce 2008 také již rok fungovala prohlídková trasa klášterními interiéry a ta má rovněž pozitivní dopad na návštěvnost muzea, neboť ti návštěvníci, které nalákají klášterní interiéry pak tuto prohlídku většinou spojí s návštěvou muzea. Tento trend se bude výhledově spíše zvyšovat.

[63] Svazek obcí Milevska [online]. 2007 [cit. duben 2010]. Prohlídka kláštera. Dostupné z: <http://svazky.obce.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_s=130&id_org=500034&id=24426>.

Tabulka 10: Návštěvnost muzea 2005 - 2009

Rok	Počet platících	Návštěvy badatelů
2005	6021	356
2006	5970	414
2007	6173	473
2008	6580	358
2009	6 203	452

Zdroj: Zpráva o činnosti Milevského muzea v jednotlivých letech, vlastní tvorba

V tabulce č. 10 je kromě návštěvnosti muzea uveden i počet návštěv badatelů, přičemž mezi badatele jsou počítáni všichni, kdo navštívili muzejní knihovnu. Jedná se zejména o studenty a odbornou veřejnost. Počet badatelů se pohybuje v rozpětí 300 až 500 osob. Nejvyšší návštěvnost muzejní knihovna zaznamenala v roce 2007, kdy ji navštívilo 473 badatelů. V dané tabulce je sice zaznamenán počet platících návštěvníků, ale některé roky je znám i počet neplatících. Mezi neplatící návštěvníky řadíme zejména děti do 6 let a dále také členy Asociace muzeí a galerií a památkáře. Například v roce 2006 činil počet neplatících návštěvníků 1 200, o rok později pak přibližně 900 lidí.[64] Co se týče národnosti návštěvníků, převažují návštěvníci tuzemští, i když v posledních letech je muzeum rovněž poměrně hojně navštěvováno i Němci a Holanďany.[65]

Návštěvnost samotného kláštera se skládá nejen z návštěvnosti prohlídkové trasy klášterními interiéry (viz tabulka č. 12), ale i z počtu návštěvníků různých kulturních akcí pořádaných v areálu kláštera jako například pravidelný cyklus besed s významnými osobnostmi Host v Latinské škole, dále z počtu poutníků, kteří se zde zastavují v rámci svých poutí a v neposlední řadě z věřících, kteří se pravidelně účastní bohoslužeb.

Tabulka 11: Návštěvnost vybraných událostí v klášteře

Druh události	Host v Latinské škole	Poutě	Bohoslužby
Počet návštěvníků (každoročně)	1 500	400	13 000 (250 každou neděli)

** zaokrouhleno na stovky nahoru*
Zdroj: Sdělení emailem – superior P. ThLic. Norbert František Vehovský O.Praem, vlastní tvorba

[64] Interní materiál – Zpráva o činnosti Milevského muzea v roce 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009, březen 2010
[65] Ústní sdělení pí. Heleny Pohořálkové, pracovnice muzea, březen 2010

Prohlídková trasa klášterními interiéry byla otevřena v roce 2007, a tak se její návštěvnost zaznamenává právě od tohoto roku. Z tabulky č. 12 je patrné, že se počet návštěvníků rok od roku zvyšuje. V roce 2009 byla zjištěna zatím nejvyšší návštěvnost s počtem kolem 2 800 osob.[66]

Tabulka 12: Návštěvnost prohlídkové trasy 2007 - 2009

Rok	Počet návštěvníků
2007	1 000
2008	2 000
2009	2 800

** zaokrouhleno na stovky nahoru*
Zdroj: sdělení emailem – superior kláštera, vlastní tvorba

4.3.4 Uskutečněné projekty města v souvislosti s klášterem

S rozvojem cestovního ruchu města je nedílně spjat Milevský klášter, který je hlavním lákadlem pro turisty, a proto se řada projektů týkajících se rozvoje cestovního ruchu vztahuje právě k podpoře návštěvnosti Milevského kláštera. Na přípravě a realizaci projektů pro rozvoj cestovního ruchu se nepodílí pouze Řeholní dům premonstrátů nebo Milevské muzeum, nýbrž aktivně vystupuje také město, i když většinou z menší části, neboť tento areál není pod jeho přímou správou. Velmi často se ale jedná o spolupráci mezi zmíněnými subjekty.

Pro názornost je zde uveden jeden projekt, jehož hlavním garantem financování se stalo právě město Milevsko. Jedná se o nejnovější projekt města nesoucí název „Milevsko – výjimečné místo českých kulturních a duchovních dějin“. Jeho příprava byla zahájena v roce 2004 a roku 2007 došlo k jeho realizaci. Projekt se zabýval problémem propagace mikroregionu Milevsko na trhu cestovního ruchu. Obecným cílem projektu bylo zvýšení počtu návštěvníků mikroregionu a prodloužení turistické sezóny. Konkrétním cílem pak bylo zlepšit konkurenceschopnost Milevska oproti jiným destinacím cestovního ruchu a to formou cílené propagační kampaně. Mikroregion byl prezentován jako unikátní destinace pro zájemce o historii, archeologii a o ukázky dávné architektury.

[66] Sdělení emailem – superior P. ThLic. Norbert František Vehovský O.Praem, březen 2010

Propagační kampaň byla postavena hlavně na Klášteru premonstrátů v Milevsku. Tato nejcennější zajímavost v regionu byla doplněna o další sakrální ukázky architektury v okolí a o unikátní archeologické nálezy. Konkrétní aktivitou projektu bylo vydání knihy „Románské a gotické dlažby Milevského kláštera – vyspělé umělecké řemeslo středověku“, která dokumentuje výsledky dlouhodobého archeologického výzkumu s velmi cennými nálezy evropského významu. Další aktivitou města bylo vydání knihy „Kapličky, boží muka, zvoničky“, které mapují výskyt těchto staveb v okolí Milevska. Dále došlo k vydání brožur o zajímavých místech v regionu a o nabízených službách pro trávení volného času. Tyto publikace obsahovaly obvyklé turistické informace a byly vydány kromě češtiny také ve čtyřech samostatných jazykových mutacích – v angličtině, němčině, francouzštině a ruštině a byly v rámci **distribuce** rozeslány do informačních center, cestovních kanceláří, hotelů a dalších objektů. Důraz byl kladen na turistické zajímavosti a možnosti pěší turistiky a cykloturistiky. Dále byl vytvořen a distribuován program tradičních akcí v regionu, plánek města a okolí, drobné suvenýry s motivy Milevska a jednoduchá skládačka fotografií o archeologických nálezech v regionu. Dalším reklamním produktem bylo multimediální CD o mikroregionu a internetová stránka s informacemi pro turisty.

Samostatnou aktivitou byly čtyři **propagační kampaně**. První dvě kampaně znamenaly účast na dvou veletrzích cestovního ruchu. Jednalo se o veletrh MADI Travel market v Praze (listopad 2006) a mezinárodní veletrh turistických možností v regionech Regiontour v Brně (leden 2007). Další dvě kampaně poté představovaly dva tematické jednodenní semináře v souvislosti s vydáním knih, z nichž jeden byl o zajímavostech mikroregionu Milevsko a byl určen pro profesionální i amatérské zájemce o historii, archeologii a architekturu, například pro pracovníky muzeí, kluby historiků, studenty architektury a podobně. Druhý seminář prezentoval historické zajímavosti mikroregionu atraktivní pro cestovní ruch a byl určen zástupcům cestovních kanceláří, průvodcům, novinářům apod. Semináře se konaly v prostorách premonstrátského kláštera v tzv. Latinské škole.

Záměrem akce bylo prezentovat atraktivitu Milevska, jeho památek, přírodních krás a motivovat k návštěvě regionu. Tato kampaň se snažila zajistit medializaci Milevského mikroregionu s následným zvýšením zájmu turistů o návštěvu destinace. Popularizací unikátních historických nálezů v klášteře by se tak Milevsko mělo zviditelnit na trhu

cestovního ruchu. Současně byla oslovena i širší veřejnost v zahraničí formou distribuce cizojazyčných propagačních materiálů a za tímto účelem byly využity kontakty v partnerských městech Milevska ve Francii a Švýcarsku a internetová síť. Město Milevsko při této příležitosti rovněž spolupracovalo se Svazkem obcí Milevska a se Svazem měst a obcí ČR, neboť je jejich členem.

Tato propagační kampaň způsobila nárůst zájmu o Milevský klášter nejen u obyvatel města a okolí, ale i u návštěvníků Milevského regionu. Po vydání obou publikací a propagačních materiálů zaznamenalo informační centrum zvýšení počtu návštěvníků, kteří kladli různé dotazy týkající se kláštera a kupovali si již zmíněné publikace a propagační materiály. Podrobné informace zatím nejsou k dispozici, neboť se jedná o krátký časový horizont a opravdový přínos tohoto projektu se projeví až za delší časový interval.[67]

4.4 SWOT ANALÝZA

4.4.1 Silné stránky

- Výhodná poloha v turisticky hojně navštěvovaném Jihočeském kraji
- Unikátní architektonická památka s bohatou historií
- Titul Národní kulturní památka
- Zachovalé přírodní prostředí a rozmanitý ráz okolní krajiny
- Klidné a udržované okolí v blízkosti kláštera – městský park Bažantnice
- Hodnotné archeologické nálezy
- Pořádání koncertů, přednášek, besed, letní kino a další kulturní akce přímo v areálu
- Možnosti turistického vyžití v okolí, zejména pěší turistika a cykloturistika
- Městské muzeum přímo v areálu
- Nízké vstupné do muzea i na prohlídku kláštera
- Možnost parkování přímo u objektu

[67] Interní materiály – Městský úřad Milevsko, odbor Regionálního rozvoje, únor 2010

4.4.2 Slabé stránky

- Odlehlá poloha kláštera – poměrně daleko od centra města
- Nevyřešené právně-majetkové vztahy – z části majetek řádu premonstrátů a z části státu
- Jedna z nejméně navštěvovaných oblastí v Jihočeském kraji, zejména zahraničními turisty
- Nevyhovující stavebně-technický stav kláštera
- Nedostatečná propagace a prezentace, zvláště na internetu
- Povědomí o klášteru převážně jen mezi věřícími a obyvateli města
- Konkurence dalších významných památek v regionu

4.4.3 Příležitosti

- Obnova druhého a třetího nádvoří – vysoký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu
- Možnost získání finančních prostředků v podobě grantů či dotací od kraje, státu, popř. z EU
- Prostory pro kvalitní ubytovací kapacity vyšší kategorie, které ve městě zcela chybí
- Prostory vhodné pro vybudování relaxačního a sportovního centra
- Vznik stravovacího zařízení v některém z objektů
- Obnova klášterního pivovaru
- Rozšíření prohlídkové trasy
- Vybudování vzdělávacího centra
- Podpora propagace kláštera – vydání většího množství propagačních materiálů, publikací
- Kooperace s informačním centrem ve městě, případně s dalšími kulturními památkami v okolí

- Vzbuzení zájmu tuzemských i zahraničních turistů o klášter a město

4.4.4 Hrozby

- Nezískání potřebných dotací a grantů od kraje, státu, popř. z EU
- Neschopnost pokrýt náklady na obnovu areálu
- Nedostatek sponzorů a investičních partnerů
- Pokles poptávky po domácím cestovním ruchu
- Nezájem turistů o církevní památky
- Nedokončení rekonstrukce areálu z finančních důvodů nebo z důvodů neshod mezi státem a řádem premonstrátů

4.5 NÁVRHY PREMONSTRÁTSKÉHO ŘÁDU – REVITALIZACE MILEVSKÉHO KLÁŠTERA

Řeholní dům premonstrátů v čele se superiorem P. ThLic. Norbertem Františkem Vehovským O.Praem. se snaží o obnovu celého klášterního komplexu. V rámci příprav projektu Revitalizace Milevského kláštera se P. ThLic. Norbert František Vehovský O.Praem. zúčastnil konference PRO památky, která se konala v listopadu 2008 v Praze. Tématem konference byla obnova a využívání klášterů ve 21. století a účelem bylo poskytnout všem zúčastněným prostor k prezentaci faktů o klášterech, přesněji o řeholních domech, na území ČR. Superior Milevského kláštera hovořil o možnostech obnovy a snaze oživit klášter a vybudovat tak zázemí, které by sloužilo nejen věřícím, ale bylo atraktivním místem i pro širší okruh lidí a zároveň by se vytvořila i řada nových pracovních příležitostí pro obyvatele města a okolí.[68]

Prvním krokem k obnově Milevského kláštera bylo provedení výrazné úpravy prvního nádvoří, které má být i nadále zázemím pro aktivity kláštera a má sloužit převážně duchovním účelům. V současné době v centru pozornosti stojí plánovaný projekt

[68] KOZÁK, Aleš. Jak obnovovat a využívat kláštery ve 21. století . *Zprávy památkové péče*. 2009, 69, 2, s. 141 - 142.

na obnovu staveb na druhém nádvoří. Tento projekt má několik aktivit, které by měly být uskutečněny. Jeho prvním cílem je vznik **vzdělávacího centra památkové péče**. Budou zde probíhat týdenní pobytové semináře a to od září do června vždy od pondělí do pátku. Tyto semináře budou mít 25 až 30 účastníků a budou určeny zejména pro studenty základních a středních škol, univerzit i takzvaného terciárního vzdělání. Zájemcům poskytnou informace o architektonických slozích, o problematice památkové péče a rovněž je seznámí s principy restaurování památek. V rámci tohoto projektu se zatím vybírají vhodné budovy k tomuto účelu na druhém nádvoří. Dalším cílem daného projektu je vybudovat **stravovací zařízení s klášterním pivovarem**, které by mohlo být umístěno v bývalém gotickém paláci, rozděleném na tři části. Je zde zachována původní gotická věž, ostatní je barokně přestavěno.[69] Budova má rozměr 30 x 10 m a dříve sloužila jako sýpka. Také se plánuje využití prostor další bývalé sýpky pro ubytovací kapacity hotelu nebo penzionu. Rozměr budovy činí také 30 x 10 m.[70] Dále se zde vytvoří zázemí pro školení i praktickou část restaurátorské činnosti. Nejstarší budova, **románský konvent**, bude upravena v rámci prohlídkové trasy jako ukázka středověkého kláštera. V bývalém refektáři vznikne sál pro kulturní a vzdělávací programy kláštera. **Milevské muzeum**, které v současnosti sídlí v budově bývalé prelatury na prvním nádvoří se má přesunout do barokní budovy bývalé Lesní správy na druhém nádvoří. Bývalý konvent, který je propojen s bazilikou, bude sloužit pro řádové aktivity. Milevské muzeum tak získá jednak větší a nově opravené prostory pro své expozice a jednak se bude nacházet v části, která má být využívána zejména turisty a návštěvníky z okolí, takže toto místo bude pro něj perspektivnější.[71]

Návrhy na obnovu druhého nádvoří vycházejí zejména ze dvou modelů v zahraničí. **První model** je představován **klášterem Mondey** ve Francii, kde se zaměřili na vytvoření podmínek pro individuální pobyty v klášteře s částečným zapojením návštěvníků do jeho života. Stráví zde přibližně dva až tři týdny, během nichž mají možnost vstoupit do kláštera. Cílem těchto aktivit je relaxace, ničím nerušený odpočinek a duchovní rozvoj za zdmi kláštera. Tento program je vyhledáván zejména školami, učiteli, lékaři, ale i lidmi z dalších profesí, kteří hledají úkryt před každodenním shonem nebo se chtějí jen blíže seznámit s řeholním životem.

[69] Interní materiál - superior P. ThLic. Norbert František Vehovský O.Praem, březen 2010
[70] Interní materiál – Městský úřad Milevsko, odbor Regionálního rozvoje, únor 2010
[71] HANZLÍKOVÁ, Šárka. Obnova druhého nádvoří Milevského kláštera. *Milevský zpravodaj*. 1.4.2009, XVII, 3, s. 2 - 3.

Druhý model pro využití klášterního komplexu, je rakouský **klášter Geras**, který nabízí skupinové volnočasové a vzdělávací programy. Jedná se vlastně o menší konferenční centrum umístěné v klášteře. Tento model ale není vyhovující, neboť je pro premonstráty primární, aby klášter zůstal především centrem duchovní kultury a nechtějí narušit jedinečného genia loci. Přesto ale souhlasí s organizováním různých seminářů, kurzů, skupinových prací, tvořivých kurzů a pobytů rodin nebo skupin dětí, mládeže v prostorách areálu.[72]

Projekt Revitalizace Milevského kláštera, obnova druhého nádvoří je zatím v přípravné fázi a postupně se hledají investiční partneři, kteří by zajistili dostatečné finanční prostředky na jeho uskutečnění. Celý projekt byl rovněž konzultován s ministrem kultury a jeho realizace se jeví nadějně. Pokud by nenastaly žádné výrazné komplikace, tak by projekt měl být hotov v roce 2013.[73] V plánu je i obnova **třetího nádvoří**, rekonstrukce bývalých stájí a celého hospodářského zázemí na společensko-sportovní centrum a na ubytovací zařízení.[74]

4.6 ZHODNOCENÍ A NÁVRHY AUTORKY PRÁCE

Milevský klášter je významnou církevní památkou z konce 12. století, kterou nechal postavit český velmož Jiří z Milevska. Je jedinečným místem zejména díky své rozmanité historii, která se projevuje na jeho architektuře. V roce 2008 byl tento objekt oceněn titulem Národní kulturní památka. V současnosti je klášter využíván nejen k náboženským účelům, ale stává se také dějištěm řady kulturních akcí města a řádu premonstrátů.

Klášter je situován do atraktivního prostředí jižních Čech, které patří mezi nejnavštěvovanější místa v ČR. Co se týče typologie cestovního ruchu, je klášter a jeho okolí vhodným místem zejména pro rekreační, kulturně poznávací a sportovně orientovaný cestovní ruch a dále pak pro cestovní ruch zaměřený na poznávání

[72] Interní materiál - superior P. ThLic. Norbert František Vehovský O.Praem, březen 2010
[73] HANZLÍKOVÁ, Šárka. Obnova druhého nádvoří Milevského kláštera. *Milevský zpravodaj*. 1.4.2009, XVII, 3, s. 2 - 3.
[74] Interní materiál – Městský úřad Milevsko, odbor Regionálního rozvoje, únor 2010

přírodního prostředí. Klášter ale nadále plní především duchovní funkci, a je tak příhodným místem pro náboženskou turistiku. V budoucnu by měl být rovněž využíván k cestovnímu ruchu se vzdělávacími motivy. Na druhou stranu vysoká koncentrace památek v Jihočeském kraji může působit negativně, neboť vzniká obrovská konkurence mezi jednotlivými památkovými objekty. Klášter zatím zůstává spíše v pozadí, i když se povědomí lidí o něm pozvolna zvyšuje, jak dokazuje i rostoucí návštěvnost. Zpomalení růstu návštěvnosti může být zapříčiněno postupnou rekonstrukcí klášterního areálu a také nedostatečnou propagací kláštera i celého města obzvláště na internetu. Internetové stránky informačního centra a kláštera často obsahují neaktuální informace a nejsou určeny pro zahraniční turisty. Na druhou stranu je velkým přínosem, že v nedávné době byly vydány nové knižní publikace o klášteru a Milevském muzeu a došlo k výtisku dalších propagačních brožur. Také kulturní akce pořádané v areálu mají velkou zásluhu na propagaci samotného objektu, protože se tak o něm mohou dozvědět lidé z tisku nebo z plakátů ve městě. Město a řád se snaží o zlepšení prezentace kláštera a to je pro jeho další rozvoj velice důležité.

Klášter se kromě své historické a kulturní hodnoty může pyšnit zachovalým a klidným přírodním prostředím, vybízejícím k rekreaci a relaxaci v přírodě. Areál kláštera je zasazen do rozmanité krajiny a nabízí široké možnosti sportovního vyžití a to zejména v oblasti pěší turistiky a cykloturistiky na značených turistických trasách. V současnosti se připravují návrhy na vybudování relaxačního a sportovního centra na druhém nádvoří. V rámci relaxačního centra by se mohlo jednat o odpočinkové pobyty spojené s procházkami v přírodě a masážemi a sportovní centrum by poskytovalo prostory uzpůsobené pro řadu sportovních aktivit včetně fitness centra a fungovala by zde i půjčovna kol a in-line bruslí.

Milevský klášter nabízí řadu příležitostí, které by měly přispět k rozvoji cestovního ruchu města i celého regionu. Kromě výše zmíněných návrhů se také uvažuje o vybudování kvalitního ubytovacího zařízení, které by vyřešilo nedostatek ubytovacích kapacit na území města. Bylo by žádoucí, aby toto ubytovací zařízení spadalo do kategorie hotel minimálně se třemi hvězdičkami, neboť ubytovací zařízení vyšší kategorie ve městě zcela chybí. Další součástí projektu je vybudování stravovacího zařízení s klášterním pivovarem v prostorách druhého nádvoří. Tento návrh je přínosný v tom, že restaurační zařízení bude určeno pro široké spektrum veřejnosti. Dále je

výhodné navázat na tradici klášterního pivovaru a získat tak další turisticky atraktivní objekt.

Milevský klášter v sobě zahrnuje kromě velkých příležitostí také možná rizika spojená s jeho opravami. Největší z hrozeb je neschopnost pokrýt celkové náklady na obnovu areálu, například z důvodu nezískání dotace od státu či z EU nebo kvůli neschopnosti zajistit dostatečné množství investičních partnerů, kteří by tento projekt spolufinancovali. Tato destinace nabízí veliký a rozmanitý potenciál pro rozvoj cestovního ruchu města a byla by škoda ho nevyužít.

ZÁVĚR

Premonstrátský klášter v Milevsku patří k nejcennějším památkám v Čechách, které byly postaveny v románském stylu. Jedná se o nejstarší klášter a zároveň jedinou románskou baziliku jižních Čech. Tato církevní památka zatím zůstává mnoha lidem skryta, což se snad díky plánovaným projektům v budoucnu změní.

Na základě provedené analýzy se podařilo zhodnotit význam Milevského kláštera v cestovním ruchu města a potvrdit jeho velký potenciál rozvoje. Bakalářská práce poskytla dostatek informací o této pamětihodnosti a to zejména díky ochotě a spolupráci řádu premonstrátů v čele se superiorem kláštera a pracovníků muzea. Lze tedy říci, že předsevzatý cíl práce byl splněn.

Unikátnost Milevského kláštera spočívá zejména v jeho bohaté historii, výjimečné architektuře a jedinečnému geniu loci, který klášterem prostupuje a nutí návštěvníky k tomu, aby si plně vychutnali neopakovatelnou atmosféru tohoto místa. Klášter tvoří dominantní prvek při rozvoji cestovního ruchu města, neboť vlastní velký potenciál, který se díky iniciativě premonstrátského řádu a města Milevska začíná postupně využívat.

Obnova celého klášterního komplexu přispěje v budoucnu k vyšší návštěvnosti celého města, k posílení jeho pozice na trhu cestovního ruchu v regionu a dodá městu na atraktivnosti. Klášterní areál nabízí veliké prostory, které mohou být v budoucnu využity k rozličným účelům, zejména na podporu cestovního ruchu v tomto regionu. Důležité je, že Milevský klášter stále žije, neutuchají snahy o organizování různých akcí a nevzdává ani konkurenční boj s dalšími památkovými objekty v této oblasti. Časem by se tato významná památka mohla dostat do popředí a stát se turisticky atraktivní destinací v Jihočeském kraji.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

CHKO	Chráněná krajinná oblast
CR	Cestovní ruch
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
HUZ	Hromadná ubytovací zařízení
ORP	Obec s rozšířenou působností
SO	Správní obvod
TJ Sokol	Tělovýchovná jednota Sokol
UNESCO	Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literatura:

- BÍLEK, J., KÁLAL, J., JELÍNEK, M. *Milevsko a okolí od A....Ž.* 1. vydání. Milevsko : Spolek pro rozvoj kultury, 2000. 153 s.

- BŘICHÁČEK, Pavel. *Nebe a peklo na zemi : Románské a raně gotické dlaždice z milevského premonstrátského kláštera.* 1. vydání. Milevsko : Město Milevsko, 2007. 120 s.

- BŘICHÁČEK, Pavel; KUCHAŘOVÁ, Hedvika; VEHOVSKÝ, Norbert František. *Premonstrátský klášter Milevsko : Národní kulturní památka*. 1. vydání. Milevsko : [Děkanský úřad], 2008. 64 s.

- DAVID, P. *Písecko*. Praha : Soukup & David, 2003. ISBN 80-86050-54-8.

- DAVID, P., SOUKUP, V. *Velká turistická encyklopedie: Jihočeský kraj*. Praha : Euromedia Group – Knižní klub, 2008. ISBN 978-80-242-2075-8.

- DOLISTA, Karel. *Premonstrátský klášter Milevsko.* 1. vydání. Milevsko : Děkanský úřad, 1990. 22 s.

- INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch: (základy).* 1. vydání. Praha : Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1252-5.

- KOCOUREK, J. *Český atlas: Jižní Čechy*. Praha : Freytag & Berndt, 2004. ISBN 80-7316-159-1.

- KYTKA, Josef. *Milevsko a jeho kraj : Turistika, památky, historie.* 2. vydání. Milevsko : Spolek pro rozvoj kultury, 1997. 224 s.

- PETRŮ, Zdenka. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 2., upravené vydání. Praha : Idea Servis, 2007. 124 s. ISBN 978-80-85970-55-5.

- ŠINDELÁŘ, Vladimír. *Milevské muzeum.* Milevsko : Milevské muzeum, 2008. 36 s. ISBN 978-80-254-3616-5.

- WEYRAUCH, Erwin A. *Dějiny kláštera, města a panství Milevska sepsané léta 1841*. Milevsko : Agentura Porthos, 1997. 87 s.

- ZAHRADNÍK, Pavel; VLČEK, Pavel. *Kostel Panny Marie v Milevsku : stavebně-historický průzkum*. Praha : [s.n.],1995. 41 s.

Koncepční a strategické dokumenty:

- *Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007-2013* [online]. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006 [cit. březen 2010]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=9436a891-44cd-426a-88b9-373e4ce4900a>

- *Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji na roky 2009-2013* [online]. Praha : Piskacek & Benes Consulting s.r.o., 2009 [cit. 2010-03-19]. Dostupné z: <http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=1540&par[lang]=>

- *Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji* [online]. České Budějovice : Regionální rozvojová agentura jižních Čech – RERA, 2002 [cit. březen 2010]. Dostupné z: <http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par[id_v]=1195&par[lang]=CS>

- *Statistická ročenka Jihočeského kraje 2009* [online]. České Budějovice : ČSÚ, oddělení regionálních analýz a informačních služeb, 2009 [cit. březen 2010]. Dostupné z: <http://www.cbudejovice.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/t/7F004B1434/$File/31101109.pdf>

- *Strategie rozvoje města Milevska* [online]. České Budějovice : Regionální rozvojová agentura jižních Čech – RERA, 2007 [cit. únor 2010]. Dostupné z: <http://www.milevsko-mesto.cz/html/soubory/dokumenty/strategie_rozvoje_milevsko.pdf>

Internetové zdroje:

- http://www.czso.cz/
- http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr
- http://www2.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/bilance_obyvatelstva_ve_mestech
- http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_kraje_mezirocne_vzrostl_o_1_315_osob
- http://www.czechtourism.com
- http://www.czechtourism.cz/files/statistiky/aktualni_data/22_02_10_zahranicni_turiste_v_cr_2009.pdf
- http://www.czechtourism.com/cze/cz/docs/what-to-see/religious-sites/all/milevsko/index.html
- http://www.czech.cz/cz/kultura/nejkrasnejsi-pamatky-a-zajimavosti/pamatky/krestanske-pamatky/milevsko-klaster-premonstratu?i
- http://www.jiznicechy.org/cz/

- http://www.jiznicechy.cz/cs-CZ/jizni-cechy.html
- http://www.jccr.cz/
- http://www.mmr.cz/
- http://www.milevsko-mesto.cz
- http://www.milevsko-mesto.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=9467&id=77375&p1=51132
- http://www.milevskoklaster.cz/
- http://www.milevskoklaster.cz/script/farnost.php?ID=11&Nazev=Farnost%20Milevsko
- http://www.muzeumvmilevsku.cz/
- http://www.sdruzeni-milevsko.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=500034&id=26386
- http://www.portalmilevsko.cz/
- http://www.milevskymkrajem.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=100197&id=1027&p1=1038
- http://www.e-stredovek.cz/view.php?nazevclanku=&cisloclanku=2005083011
- http://www.bcb.cz/udalosti/Festival-duchovni-dramaticke-tvorby-TRES-ARTES.html (Biskupství českobudějovické)
- http://www.5.oblast.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=113756 (Asociace turistických regionů ČR – ATUR ČR)
- http://svazky.obce.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_s=130&id_org=500034&id=24426
- http://www.turistik.cz/cz/kraje/jihocesky-kraj/okres-pisek/milevsko/klaster-milevsko/
- http://www.pametihodnosti.cz/pamatka/208/info/milevsko_klaster.html
- http://www.kudyznudy.cz/cs/aktivity/2007-04-05-1118-za-poznanim-milevsko.html?bl=true
- http://www.atlasceska.cz/jihocesky-kraj/premonstratsky-klaster-v-milevsku/
- http://vylety.kdykde.cz/hradyzamky/jihocesky/1717___klaster-milevsko---milevske-muzeum
- http://www.pampeliska.cz/turistika/jihocesky-kraj/stredni-povltavi/milevsko/klaster-premonstratu-1246.html (Dovolenkový portál cestovní kanceláře Régio)
- http://www.ufd.cz/index.php?ID=946&basket=1cb483ec5e6dc04ac05117c87fed718f (Unie filmových distributorů)
- http://www.farnost-most.cz/klastery-nejsou-pouze-cirkevni-zalezitosti (Římskokatolická farnost Most)

Periodika:

- HANZLÍKOVÁ, Šárka. Obnova druhého nádvoří Milevského kláštera. *Milevský zpravodaj*. 1.4.2009, XVII, 3.

- KOZÁK, Aleš. Jak obnovovat a využívat kláštery ve 21. století . *Zprávy památkové péče*. 2009, 69, 2, s. 141 - 142.

Diplomové a bakalářské práce:

- PISTULKOVÁ, J. Rozvoj mikroregionu Písecko se zaměřením na využití kulturního bohatství. Diplomová práce. 2002

Ostatní:

- Interní materiály Milevského kláštera – proslov superiora P. ThLic. Norberta Františka Vehovského O.Praem

- Interní materiály Milevského muzea – Zpráva o činnosti Milevského muzea v roce 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009

- konzultace s paní Ludmilou Dvořákovou, Děkanský úřad Milevsko
- konzultace s paní Helenou Pohořálkovou, Milevské muzeum
- konzultace s paní Jaroslavou Procházkovou, Městský úřad Milevsko, odbor Regionálního rozvoje

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA Č. 1: Mapa Jihočeského kraje **49**

PŘÍLOHA Č. 2: Mapa správního obvodu města Milevska **50**

PŘÍLOHA Č. 3: Kulturní památky města **51**

PŘÍLOHA Č. 4: Plán klášterního komplexu **54**

PŘÍLOHA Č. 5: Současná podoba některých objektů kláštera **55**

PŘÍLOHA Č. 6: Expozice Milevského muzea **58**

PŘÍLOHA Č. 1: Mapa Jihočeského kraje

Obrázek 2: Mapa Jihočeského kraje

Zdroj: http://www.cbudejovice.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/t/72003231B1/$File/31131209m1.jpg, vlastní úprava

PŘÍLOHA Č. 2: Mapa správní obvod Milevsko

Obrázek 3: Mapa Správní obvod Milevsko

Zdroj: http://www.cbudejovice.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/t/72003231DA/$File/31131209m07.jpg

PŘÍLOHA Č. 3: Kulturní památky města

Obrázek 4: Kostel sv. Bartoloměje

Zdroj: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/21/Milevsko_Kostel_Sv.Bartolom%C4%9Bje.JPG

Obrázek 5: Radnice města

Zdroj: http://www.odspisek.cz/images/pages/editor/_fullsize/09070901%20Radnice%20v%20Milevsku.jpg

Obrázek 6: Bývalá radnice (bílá stavba) a stará fara (žlutá stavba)

Zdroj: http://www.milevsko.cz/historie/sirka/soud.jpg

Obrázek 7: Secesní budova spořitelny

Zdroj: http://www.milevsko.cz/historie/sirka/sporitelna.jpg

Obrázek 8: Židovská synagoga

Zdroj: http://www.milevsko.cz/historie/vyska/synagoga.jpg

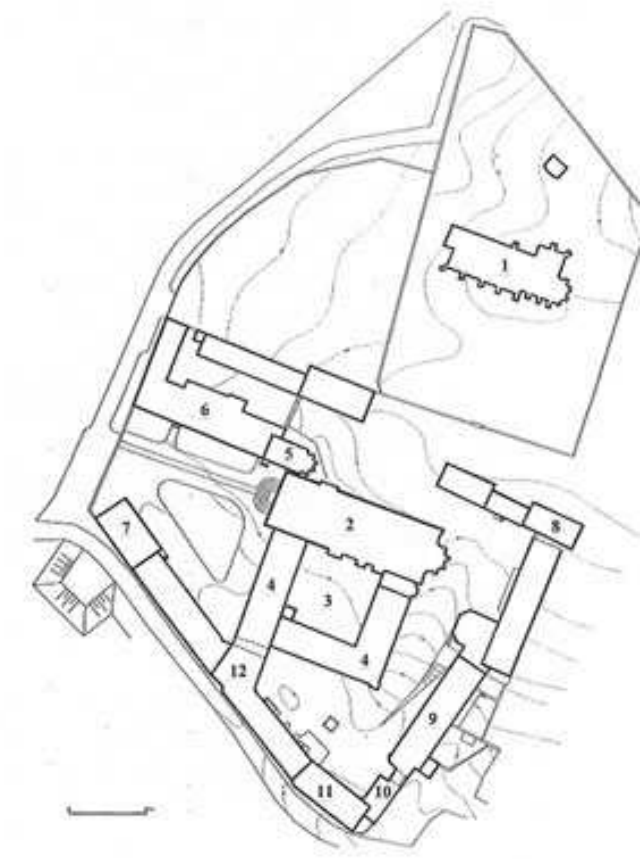
Obrázek 9: Socha sv. Jana Nepomuckého (1) a socha Vítězství revoluce (2)

Zdroj 1: http://www.milevsko.cz/historie/vyska/nepomuk.jpg
Zdroj 2: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b5/Milevsko-statue.jpg/180px-Milevsko-statue.jpg

PŘÍLOHA Č. 4: Plán klášterního komplexu

Obrázek 10: Plánek kláštera

Zdroj: http://www.milevskoklaster.cz/

1. Kostel svatého Jiljí
2. Klášterní bazilika Navštívení Panny Marie
3. Rajská zahrada se zaniklou křížovou chodbou
4. Konventní budovy
5. Raně gotická opatská kaple
6. Barokní budova – původně opatství, dnes sídlo konventu
7. Gotický palác – tzv. Latinská škola
8. Gotická věžovitá obytná stavba s přilehlým palácem
9. Renesanční a barokní budovy hospodářského zázemí kláštera
10. Renesanční zámeček s branou ze 16. století
11. Renesanční a barokní budovy hospodářského zázemí kláštera
12. Zbytky gotické věže se zaniklou bránou

PŘÍLOHA Č. 5: Současná podoba některých objektů kláštera

Obrázek 11: První nádvoří kláštera

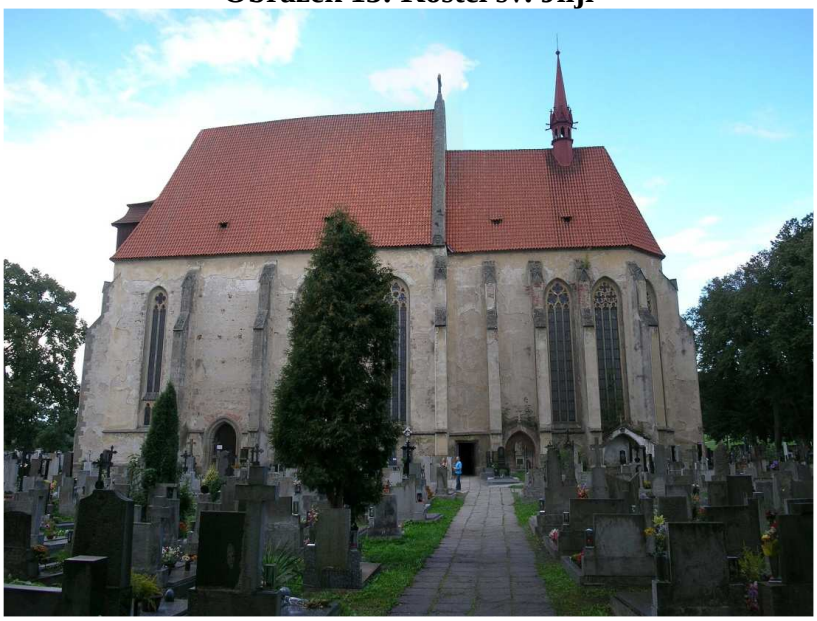
Zdroj: http://www.turistika.cz/foto-video/156598/klaster-milevsko.html

Obrázek 12: Kostel Navštívení Panny Marie s opatskou kaplí

Zdroj: http://im.foto.mapy.cz/big/494821d7eb8eaa2a613b0100.jpg

Obrázek 13: Kostel sv. Jiljí

Zdroj: http://www.fop.trigas-geo.cz/excurs/ex20060827/img/ta21.jpg

Obrázek 14: Kostel sv. Jiljí se zvonicí

Zdroj: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/41/Milevsko_kostel_sv_Jilji_(2).jpg

Obrázek 15: Děkanství kláštera

Zdroj: http://www.turistika.cz/foto-video/198669/klaster-milevsko.html

Obrázek 16: Latinská škola

Zdroj: http://www.milevsko.cz/historie/sirka/klaster-skola.jpg

PŘÍLOHA Č. 6: Expozice Milevského muzea

SUTERÉN (sklepní prostory):

- Začátek prohlídky
- Stálá výstava Zastavení v pravěké krajině
    - nejstarší historie širšího okolí města Milevska a Milevského regionu

PŘÍZEMÍ

- Expozice věnovaná středověku
    - seznámení s archeologickými nálezy
    - dokumentace života ve středověkém městě a klášteře
    - keramické nádoby, dřevěné gotické plastiky, kachle, atd.
    - soubor keramiky z milevské krčmy, vypálené husity v dubnu roku 1420

1. PATRO

- Expozice dějin města od 16. století až do poloviny 20. století
- 5 sálů:
    - První sál
        - rozvoj knihtisku - dvě renesanční bible z první poloviny 16. století
    - Barokní sál
        - rychtářské právo – ukázka přísnosti tehdejší justice
    - Další místnosti
        - měšťanský salónek ve stylu tzv. druhého rokoka
        - malá kolekce zbraní z 18. a 19. století
        - dvojité šaty z růžového hedvábí, které patřily srostlým dvojčatům, sestrám Blažkovým
    - Poslední sál
        - I. světová válka
        - legionáři, čs. piloti, bojující v době II. světové války v řadách RAF

- dokumenty k bombovému útoku na tehdejší Okresní sekretariát KSČ, k němuž došlo v květnu 1950

2. PATRO

- fungující stroj věžních hodin z roku 1699
- staré maškarní kostýmy, pocházející z tradičních masopustních průvodů
- malá expozice lidového nábytku a nádobí z venkovských domácností z okolních vesnic

SCHODIŠTĚ MUZEA

- fotografie staré Vltavy
- fotografie významných rodáků z Milevska a okolí[75]

[75] Milevské muzeum, [online], [cit. duben 2010]. Muzeum v Milevsku. Dostupné z : <http://www.muzeumvmilevsku.cz/expozice.html>.